

Szerkesztőség

Arad, Aesev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lei
Fél évre ... 540 Lei
Negyed évre ... 270 Lei
Havonta ... 90 Lei

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Lejstabilizáció.

Az utóbbi időben több ízben foglalkoztunk azokkal a pénzügyi intézkedésekkel, amik a stabilizáció véglegesítéséig szükségessé váltak és amelyek lehetővé teszik, hogy a gazdasági élet őszi szükségletei, az illetékes körök lehető teljes védelme mellett kielégítést nyerjenek. Ezek a tervbevetett intézkedések tudvalevően bizonyos formában a forgalomban levő bankjegymennyiség szaporításával függtek össze és azokat annak idején különbözőképp kommentálták, úgy, hogy most, amikor az erre vonatkozó törvény szövege ismeretessé vált, alkalmasnak véltük, hogy e kérdéssel kapcsolatosan az aradi pénzügyi világ egyik reprezentánsához forduljunk. Az ismert nevű aradi bankigazgató mindezekről a következőket mondotta munkatársunknak:

— A két szakaszos stabilizációs törvény második szakasza, mint az köztudomású immár, megszünteti az 1925. évi májusi egyezményben létesített bankjegykilboosítási határösszeget és felhatalmazza a Banca Nationalat, hogy aranydevizák vásárlására újabb bankjegymennyiséget bocsáthasson ki. Tekintettel arra, hogy ezek az újabb bankjegyek kizárólag erre a célra emittálhatók, szükségképp elesik az az aggodalom, amely a közkeletű infláció jelszavával kapcsolatos. Minthogy tulajdonképpen csak száz százalékos aranyfedezettel bíró új bankjegyek bocsáthatók ki, a gazdasági élet tehát újabb bankjegymennyiséghez jut, amely azonban csak a jegybanknak felajánlott devizák ellenértékét képezi.

— A teljes fedezettség megnyugtató érzése mellett az a megnyugvás is lehet a gazdasági életnek, hogy a Banca Nationala deviza kincse megfelelően gyarapszik és szükség esetén a jegyintézet hatékonyabban irányíthatja a lej árfolyam-alakulását. Ugy a most hozott törvények, mint az ezekkel kapcsolatos megállapodások és egyéb intézkedések nyilvánvalóvá teszik, hogy valutánk stabilizációja a legkomolyabb előkészítés stádiumában van és annak a legközelebbi időben való megvalósítása annál is inkább remélhető, mert ismert dolog, hogy az egész európai gazdasági életnek jelentős érdeke, hogy országunk valutája is végleg rendeztessék. És érdeke az is, hogy ez a nagyjelentőségű gazdasági tényező az európai gazdasági életbe teljes sulya és értéke szerint bekapcsolódjék.

— Van azonnakiül még egy üdvös gyakorlati oldala is ennek a törvénynek. Tudvalevő ugyanis, hogy a gabonakivétel terén nagy konkurenciával kell megküzdenie a román gabonának. Az életbeléptetett intézkedések meggátolják azt, hogy a külföldi devizakinálat mesterségesen felemelje a lej értékét, ami most bénítóan hatna a román gabonaexportra.

A magyar propaganda-gyűlések sorrendje

Az aradi Magyar Párt intenzív agitációs munkába kezd. — A magyar jelöltek szónokolnak a jövő heti pártgyűléseken.

(Arad, július 31.) A tanácsválasztási lista benyújtásával most nagyarányú előkészületek indultak meg a választásokra. Ma délután ülést tartottak a magyar jelöltek Széll Lajos dr. helyettes elnök vezetésével a Magyar Párt helyiségében és elhatározták, hogy intenzív propagandát fejtenek ki a magyar lista érdekében. Elsősorban több választói gyűlést tartanak az egyes kerületekben. Elhatározták ezzel kapcsolatban, hogy az első kerületben, tehát a belvárosban — az eredeti tervtől eltérően — nem tartanak gyűlést, miután az első kerület választói állandóan nexusban állnak a párttal, amelynek programját behatóan ismerik és így nem szükséges részükre külön gyűlést tartani. Ezután megállapodtak a programban, amely a következő:

Szombaton este fél 9 órakor a Mossóczytelepen tartanak gyűlést. Itt Barabás Béla, Széll Lajos dr., Csepeli László, Kneffel Béla, Krenner Miklós dr., Lócs Rezső dr., Juhász

Gábor és Reinhart Gyula tartanak beszédet a választókhöz. Vasárnap Gájban és a gáji tanyákban tartanak gyűlést. A tanyákon, az ottani iskolákban, délután öt órakor lesz a gyűlés, míg Gájban, a gáji iskola épületében hét órakor. A két gyűlésen Barabás Béla dr., Széll Lajos dr., Zima Tibor, Krenner Miklós dr., Blaskovits István, Lócs Rezső dr. és Juhász Attila beszélnek. Hétfőn este a Pernyáva választói számára a Hoffmann-féle vendéglőben rendeznek választói gyűlést. Itt Barabás, Széll, Zima, Csepeli, Steigerwald, Krenner, Reinhart és Juhász Attila beszélnek. Az utolsó gyűlés a jövő hét keddjén lesz a második kerület részére a Lovásberényi-féle vendéglőben. Ezen a gyűlésen valamennyi jelölt részt vesz. A német választók részére a német párt külön gyűlést rendez, amelyen a némettség jelöltek tart beszédet. Elhatározták még, hogy a választás ideje alatt minden kerületben választói irodát állítanak fel.

Őszre elkészül a kisebbségi törvénytervezet.

Párisban telket vásárol a kormány. — Külföldre utazik a kormányelnök. — Titulescu lemondása befejezett tény.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ma délelőtt a miniszterelnökségi palotában minisztertanács volt Bratianu elnökletével. Anghelescu közoktatásügyi miniszter javasolta, hogy a kormány vásároljon telket a párisi egyetemi negyedben román diákotthon építésére, úgy, ahogyan az összes államok tették. Az építkezéshez már a jövő tavasszal hozzákezdendék. Bratianu Vintila miniszterelnök kérte a minisztereket, hogy siettessék a kisebbségi kérdések tanulmányozását, hogy a vonatkozó törvényeket őszig elkészíthessék. A minisztertanács kiküldötte Franasovici belügyi alminisztert, hogy Bessarabia északi részén inspekción tartson és az ottani hiányokat a földművelésügyi, pénzügyi és közmunkaügyi miniszterek segítségével orvosolni igyekezzen. Első segélyként öt millió lejt utalt ki a minisztertanács a besszarabiai utak javítására. A miniszterelnök ezután közölte, hogy pénteken egy hónapra Royatba utazik. A minisztertanács határozata értelmében Duca helyettesíti Bratianu Vintilát a miniszterelnökség, Lapedatu a pénzügyminiszterium, Argetoianu pedig a külügyminiszterium vezetésében. A nyári szünet tartama alatt a kormány minden héten szerdán fog minisztertanácsot tartani. A minisztertanács után Bratianu Vintila nejevel együtt Mihaestibe utazott, ahonnan közvetlenül indul majd pénteken külföldre.

A Monitorul Oficial mai száma dekrétumot közöl, amely egy havi szabadságot ad Titulescu külügyminiszternek. Ezzel kapcsolatban a lapok különböző verziókat közölnek Titulescu lemondását illetően. Az Universal szerint komoly okok bírták rá a külügyminisztert, hogy szabadságának lejártá után újból Londonban képviselje Románia érdekeit. Más lapok szerint a lemondás csak a külügyminiszter szabadságának lejártá után lép érvénybe és addig Titulescu lesz a külügyi-

miniszter. Ez a feltevés azonban nem állja meg a helyét, mert a kormány, tegnap hivatalosan publikálta a lemondást s így, Titulescu távozása már befejezett tény.

A párisi jelentések szerint különben a francia lapok behatóan foglalkoznak Titulescu lemondásával. Az Echo de Paris szerint ennek oka a Ducával keletkezett nézeteltérés volt. A lemondás miatt nem következik be külpolitikai irányváltás. A Journal szerint a lemondás abból származott, hogy Titulescu nem akart résztvenni a Népszövetség szeptemberi ülésén, az optansper miatt. Az Excelsior úgy véli, hogy Titulescu kedvező alkalomra vár, hogy visszatérhessen. A Victoire és Avenir azt hiszik, hogy a lemondás tiltakozás a Kellog-paktum és a Népszövetség kiűzöbön álló határozatai ellen.

Ellenzéki körökben nem tulajdonítanak különösebb fontosságot Bratianu kormányelnök ismeretes — lapunk más helyén is közölt — nyilatkozatának a stabilizációról. A Curvutul ezzel kapcsolatban heves támadást intéz a kormány és a liberális-párt ellen és gúnyosan polemizál a Viitorulal, amely lap kihangsúlyozott érvekkel támasztja alá a kormányelnök politikai vonatkozású kijelentéseit, amely szerint a nemzeti-parasztpárt vagy kapitulál, vagy pedig összeomlik. A Dimineata és a Dreptatea a leghatározottabban visszautasítja a kormányelnök kijelentéseit és leszögezi, hogy a nemzeti-parasztpárt összeomlásáról beszélni akkor, amikor annak helyzeti energiája talán soha nem volt igéretteljesebb dimenziókban, legalább is arrogancia.

— Miniszteri vizsgálat a Fekete-tengeri fürdői drágaságok ügyében. Bucurestiből jelentik: Inculet egészségügyi miniszter ma este Techirghiolba utazik az ottani tengeri fürdőkben tapasztalt árdragítás ügyének megvizsgálására.

Horvátország megtagadja az adófizetést.

Hallatlan izgalom Zágrábban a kormány intézkedései miatt. — „A véres kezű kormány ártatlanokat gyilkoltatott Zágráb uccáin.” — Radics állapota nagyon súlyos.

(Az *Arad* Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) A Korosec kormány kinevezése a horvátok nagy izgalommal fogadták. Jellegző a hangulatra Pribicevics Szvetozár nyilatkozata, aki többek között kijelentette, hogy Korosec kinevezése provokációt jelent a horvátokkal szemben. Belgrád rövidlátó és a katasztrófa felé rohan. Ami a parasztdemokrata koalíció akcióját illeti azt mondotta:

— A tetteink mindennél világosabban fognak beszélni.

Pribicevics az események hatása alatt végleg elhagyta Belgrádot és Zágrába költözött.

A politikai körökben elterjedt hírek szerint Zágráb eddig még soha nem tapasztalt retorzióra készül. Az első lépés állítólag az lesz, hogy Horvátországban ezentul senkisémet fog adót fizetni. Az ellenzék részéről már többen nyilatkoztak az új kormányról. Wilder Wecseszlav kijelentette, hogy a horvátok elfogadják az eléjük dobott keztyűt és most már csak az Uristen tudja, mi fog következni.

A zágrábi jelentések szerint most, a válság huszonegyedik napján, amely egy véres miniszter kormányrajutásával fejeződik be, senki sem tudja a horvátokat meggyőzni, hogy nem bolondot jártnak veltük ilyen tragikus pillanatokban, mert Korosecnek azt a lehetőséget nyújtani, hogy mindezek után a miniszterelnökséggel tüntetik ki, nem jelent mást, mint a horvátok legvéresebb megsértését és a horvát nép megalázását. Jól van Belgrád! Majd megfizetünk érdemeid szerint!

A Hrvat, a horvát föderalisták lapja: „Keztyűt dobtak a horvátoknak” címmel a következőket írja:

Kétségtelen, hogy ebben az országban nem létezhet más kormány, mint a quadrille kormánya, amely utolsó figurájában, az Obznana ütemeire táncol. Nem félünk tőlük! Eláraszt-hatják Európát egész ezredszázad Ninesicsesével, hogy bolsevista veszedelemről rémít terjesszen, mindez nem fog használni, mert

Európa ismeri őket. Amikor a horvátok látják a tülekedést, amely a jászol körül folyik, akkor a következő közmondás jut eszükbe: *Perditio tua ex te Israel!* A szerbek sohasem fogják ezt az államot megmenteni, mert aki ezt akarja, szükséges, hogy elegendő dózis erkölcsessel rendelkezzen. Mindezt azonban a szerbek és a szlovén néppárt nélkülözni kénytelen. Ezek a vámpírok nem látják, milyen katasztrófába kergetik az országot.

A pártokivüli Obzor így ír: Amikor Draskovics minisztert meggyilkolták, a parlamentből egy egész pártot dobtak ki, bár megállapítást nyert, hogy ennek a pártnak semmi köze sem volt a gyilkossághoz. Amikor Kovacsevics tábornokot meggyilkolták, elzárták a bolgár határt, bár nem lehetett megállapítani, hogy a bolgár kormány részes volna a gyilkosságban. Amikor Lázics ellen merényletet követtek el, az összes bolgár emigránsokat internálták, bár kétségtelen, hogy a merénylő személyi motívumokból követte el a merényletet. Amikor pedig Radicsot és Baszaricseket meggyilkolták, a véreskezű kormány ártatlan embereket gyilkoltatott Zágráb uccáin.

Nem volna-e tehát célszerű az ellenzék követelése, hogy az egész radikális pártot

dobják ki a parlamentből, mikor tudvalevő, hogy a merényletet előkészítették, bejelentették, végrehajtották és helyesléssel üdöznással vették a parlamentben. És mindezek után nemcsak, hogy a kormány és a parlament semmiféle elégtételt nem adott a horvátoknak, hanem a kormány élére visszatért ugyanaz a dr. Korosec, aki a merénylet idején tudósítniszter volt.

Az a parlament, amely harnis statisztika, terror segítségével, szavazógölgvök átöntésével ült össze, nem parlament többé, hanem pártpolitikusok gyülekezete, akik a hatalmat kezükbe ragadták. Ezt nemcsak mi látjuk, de látja egész Európa és ha nem akarjuk elveszteni egész hitelnünket a külföldön, távolítsuk el ezt a parlamentet az alkotmány revíziójával, úgy, hogy akkor tényleg parlamentaris monarchia és nem pártpolitikus oligarchiáké lesz az ország.

Az esti zágrábi jelentések szerint a rendőrség ma este hat macedont tartóztatott le, azzal a gyanúval terhelve, hogy Pribicevics ellen merényletet akartak elkövetni.

Radics hozzátartozóinak kívánságára tegnap megérkezett dr. Simger bécsi egyetemi tanár, aki megállapította, hogy a pártvezér állapota még mindig súlyos és ezért a legnagyobb nyugalomra van szüksége. A Röntgen vizsgálat megállapította, hogy Radics baltüdején a gyulladás tünetei némileg visszafellődtek.

Belgrádi újabb jelentések szerint Radics állapota nagyon súlyos. A nagybeteg politikus láza 39 fok, érverése a délután 140 volt.

MA, SZERDAN:

MAROSPARII APOLLOBAN
 1/10-kor 5, 7 és 1/10-kor

VERA MIRZEWA

Moderna bűntügyi dráma.
 Varsó és Nizza legszebb részén.
 Rendes olcsó helyarákkal.

Jön! Emberélet veszélyben.
 Luciano Albertini legszebb filmje.

ELKÉPZELHETETLEN
 MERÉSZ PRODUKCIÓKAT
 MUTAT BE

MR. HOWING

A VILÁG LEGELSŐ KÖTÉLTÁNCOSA
 LEGKÖZELEBB

A MAROS MOZGÓBAN.

Utközben.

Írta: FEDÁK SÁRI.

Feljegyzéseim életemről s eddigi pályafutásomról.

János vitéz.

Ezekben a nehéz időkben volt 1904 november 18-án a János vitéz premierje. Mintha csak Isten le akart volna nézni rám, mintha csak valamivel kárpotolni akart volna a sok fájdalomért és a sok megaláztatásért, melyben részem volt. De hadd kezdjem az egész János vitézt előlről.

Kassán vendégszerepeltem, hová elvittem magammal a János vitéz szöveggönyvét, melyet Bakonyi Károly adott elolvasás végett. El voltam büvölve. Csupán csak sehogy sem tudtam elképzelni, hogy lehet a szerepet egy nőnek eljátszani. Viszont meg a szerep olyan nagyszerű és édes volt, hogy azt sem igen tudtam elképzelni, hogy bárkinek odaadnám és lemondanék róla. Mikor Pestre visszajöttem, azt mondja nekem Beöthy:

— Valamelyik nap felhozom hozzád Kacsóh Pongrácot és el fogja nekünk muzsikálni a János vitéz zenéjét.

A szövegtől el voltam ragadtatva, de arról hallani sem akartam, hogy a muzsikáját Kacsóh írja. Azt mondám Beöthynek:

— En nem hallgatom meg. Nem vagyok rá kíváncsi. Azt mondd, hogy Kacsóh harminc éves. Hát hol volt idáig, miért nem írt eddig semmit, soha sem is hallottam a zenéjéről. Most kezd egyszerre komponálni? Az nem lehet jó. Nekem nem kell. Irass hozzá zenét Huszkával.

— Te bolond! A János vitéz zenéje már készen van. Az vagy jó, vagy nem jó, de azt most nem lehet egy másik zeneszerzővel megírtni — felelte Beöthy mérgesen.

Nem bírt rávenni, hogy a zenét meghall-

gassam. Mig egy szép napon aztán mégis csak felhozta Kacsóht. Nem szégyellem bevallani, hogy hallani sem akartam Kacsóhról, mert hűséges és szolidáris természet lévén, ragaszkodtam az én Huszka barátomhoz és zeneszerzőmhez. Meg voltam győződve, hogy soha nem írhat nekem már az életben másvalaki muzsikát, mint Huszka Jenő. Szóval Beöthy felhozta Kacsóht, ki akkor még nagy bajuszt viselt és az arca fakó volt. Leült a zongorához és elkezdett játszani. De valami fel-séges szépen zongorázott. A rekedt kis hangjával, de tökéletes énektudásával elkezdte énekelni: Az én nevem, az én nevem. Kukorica Kukorica János... Azután egyik számot a másik után: Én vagyok a bojtár gyerek... Mikor a finalét játszotta, hogy: Megálmodtam réges-régen, te leszel az üdvösségem... akkor már na gyon előre hajolva ültem a széken és Beöthy mosolyogva simitgatta a bajuszát, megint csak fityuilve, aztán nagy lelkesedéssel énekelni kezdett, mit azonnal kikértem magamnak, mert semmi hallása nem lévén, elrontotta az összes illúzióimat. Csodálatos, hogy Beöthynek semmi hallása nincsen és talán senki úgy a világon nem érzi a muzsikát mint ő. Soha sem téved. Amit ő érez, hogy ő, abba ne szóljon bele senki, mert az tényleg nagyszerű. A János vitéz muzsikájától el voltam büvölve, ami igazán nem volt nagy kunszt. Azután kis szereposztási viták keletkeztek, Beöthy ugyan is semmi áron nem akarta velem játszani a címszerepet, de Huskát és a királykisasszonyt egy személyben. Nem tágitott, hogy egy nő ezt a szerepet nem játszhatja. Én is ugyanazon véleményen voltam, de nem volték színésznő, ha azért nem gondoltam volna, hogy talán valahogy mégis csak meg lehetne a kérdést oldani, mert halálomig fájna, ha ezt a szerepet nem tudnám eljátszani. Mikor azonban meghallottam Beöthytől a Takács Mihály nevet, akkor mégis csak nagy zavarban

voltam, mert a nagy baritonistával, hatalmas, bajuszos megjelenéssel, mint János vitéz, még sem mertem magam összehasonlítani. Beöthy mindig csak azzal érvelt:

— Én teljesen értelek benneteket, de az mégis csak lehetetlenség, hogy egy nő gatyában jöjjön ki a színpadra. Ezt még Fedáknak sem szabad. Gondoljátok csak meg, milyen kellemetlen volna a publikumnak, ha rózsaszínű trikóban és lenge ruhákban táncoló kedvencét egyszer csak csizmában és gatyában látná. Ez lehetetlen, édes szerzőim és erről mindnyájan mondjunk le.

A vége azonban, mint az ábra mutatja, mégis csak az lett, hogy rám osztották a szerepet és elkezdtük próbálni. Szegény Gráci tanította be. Mi idnyájunknak nagyon tetszett a zene is, a darab is, csak persze senki sem mert véleményt mondani, mert azért mégsem volt senki tisztában, hogy lehetséges-e egy női János vitéz. Azáltal, hogy a szerző tanította be a zenét, sokat is szenvedett az ügy, mert nagyon elnyújtotta a tempókat. A zeneszerzők is úgy vannak a kompozíciójukkal, mint az operett tenorista a hágyával: ha elfog egy magas hangot, órákig nem száll le róla, annyira el van ragadtatva magától. Az már régi dolog, hogy a zeneszerzők elnyújtják a tempókat, a szövegírók pedig görcsöt kapnak, ha a remekműből, amit írtak, csak egy fél mondat is kimarad. Pedig egy darabot az még soha sem buktatott meg, amit kihagytak belőle, csak az, amit benne hagytak. Hát hogy folytassam, be-tanultuk az egész János vitézt és szegény boldogult Bokor József vezetése alatt elkezdődtek a színpadi próbák. Szidi néni, valahányszor hazamentem a próbáról, mindig megkérdezte, hogy mi az érzésem, fog-e a darab huszonötödik menni. Nem nagyon tudtam felelni, mert magam sem tudtam, hányadán vagyunk. Ma is látom és hallom az első zenekari próbát, mikor az öreg Konti szétszórta az egész zenét és a feietetejére állította az összes

Az ötvenegyes számú kabin titka.

A Neptun-strand egyik kabinjában két napig függött egy gazdátlan öltözék, amelynek tulajdonosát már elparentálták a jösvő strandlakók. — Ma előkerült a „hulla”, akit vasárnap óta kórándu áson volt a hármasszigeten.

(Arad, július 31.) Vasárnap este, amikor be akarták zárni a Neptun strandfürdő kapuit, a fürdő személyzete megdermedve állott meg az ötvenegyes kabin ajtaja előtt. Bent a kabinban, a deszkafalva vert szegeken egy sziürke színű férfiruha függött, összes fehér tartozékával. Lent a padlón egy pár fél sárga cipő és benne a harisnya.

— Ennek is kampec — szólt mély sajnálkozással a kabinos és illetlenül törülte meg száraz szemét — ismertem — folytatta — valami hivatalnok volt, husz esztendő lehetett és nem sajnálta a bornaválót.

Ezzel megtörtént a husz esztendő, bornaválót nem sajnáló magánhivatalnok elparentálása. Ugyanabban a pillanatban talán valahol az ujaradi hidon túl egy hullát usztatott a Maros lefelé. A hulla nyitott szájjal, üvegesedett szemekkel bámult felfelé, a sziürke, zavaros Maros vizen át az elszállt lelte után. Az ötvenegyes kabinban pedig gazdátlanul függött a sziürke férfiruha minden tartozékával. Elmúlt az éjszaka, hétfő lett. A kabinos ismét meglátogatta az ötvenegyeset és mert filozóf természet volt, félóránig elmélkedett a ruhák előtt. Eközben megérkeztek az élők, akik fürödni akartak és a készülődéshez kabinra volt szükségük. Ők is megtudták az ötvenegyes tragédiáját és hamarosan kisebb csődület támadt a kabin előtt. Csak ilyenkor látszik, hogy mennyire nincsen igazuk azoknak, akik az emberek gonoszágáról prédikálnak. Oh, csak látták és hallották volna azokat a sóhajlásokkal fűszerezett kritizálásokat, amelyek csak úgy csepegték a résztvevőtől és az izzadságtól. De az emberek könnyen is vigasztalódnak. Egy-két sóhaj, egy két könnyesepp és elmintéznek a maguk részéről az ötvenegyeset.

De nem úgy a hatóság. Ott nem szabad ismerni a passzív könnyeket és relatív sóhajlásokat. Ott rideg, de hasznos aktivitásra van

szükség. Amikor a hatóság tudomást szerzett az esetről, nyomban megkezdte a kihallgatásokat, amelyeket megelőzött a tetem ruhájához való hívás. Vajjon ki ismeri fel az ötvenegyeset a ruhájáról. Egy kövér fekete asszony kijelentette:

— Kérem kapitány ur, én ismertem azt a fiatalembert. Sovány, szöke, magas volt. A nevét nem tudom.

Egy sovány, szöke, magas hölgy alacsony barnának képzelte el az ötvenegyeset, de a nevét ő sem tudta. A kapitány ur felvette a jegyzőkönyveket és táviratok mentek a marosmenti községekbe: „Aradon a Marosba fulladt egy sovány, szöke, magas, vagy alacsony, barna, kövér, husztól-egyven év körüli fiatalember, ha hulláját megtalálják, kérünk értesítést.”

Eltelt a hétfő, nem történt semmi. Az ötvenegyes kabin rejtélye, továbbra is rejtély maradt. A babonás emberek nem akartak beköltözni a kabinba, ami érthető is, mert senki sem vetkőzik szívesen egy hulla ruhájának jelenlétében. Már-már napirendre tértek a dolog felett, amikor kedden különös fordulat állott be. A kabinos előtt megjelent egy középtermetű, vöröshajú fürdőruhás fiatalember és kéri az ötvenegyes kulcsát. A kabinos előtt mindjárt gyanus volt az eset és lesbe állott. A fiatalember pedig belement a rejtélyes kabinba, leszedte a szegekről a hulla összes ruháit és magára vette. Akkor már a közönség értesült a dologról és megbotránkozva vártak, hogy elintézzék azt a szentségtörőt, aki képes egy hullának a ruháját is elloponi. Az ifju megjelent a kabin előtt és a közönség közzül már akkor néhányan elsomfordáltak, mert

Bármely könyvért forduljon bizalommal **Sándor Ferenc** könyvtárhoz. **Károly** minden katalógust arról, ami érdekl.

tempókat. Meg voltunk dermedve, nagyon helytelenítettük, mert olyan szépen beleültük már magunkat a lassu, nyújtott tempókba, vértelen marsokba, szintelen dalokba. Konti azonban nem engedett s könyörtelenül keresztülgázolt az egészen. Remek látvány volt, amikor egy-egy ilyen generális tempóváltozást csinált. Valósággal húzta kifelé a zenekarból a hangokat és dobta fel az égig. Zseniális karrierista volt. Sajnos, annyira már nem volt zseniális, hogy az én torkomból is tudott volna hangot kihuzni, nemcsak a zenekarból.

Egyik délelőtt, mikor már mindnyájan kívülről tudtuk a szerepeinket, már megszoktuk a Konti ur tempóit, kezdtünk belemelegedni és hangulatban próbálni. Szegény Papp Miska, örökre felejthetetlen, szeretett kollegám, a második felvonásban gyönyörűen mondotta el azt a pár szó prózát, mely Huska haláláról szól és a Rózsaszállal végződik. Mikor az első, a legjobb, a soha el nem felejthető Bagó elkezdte énekelni a szivhez szóló kis hangján: Egy rózsaszál szebben beszél, mindnyájan nagyon meghatottan hallgattuk. A második versnél a meghatottság még fokozódott. A dal végén Papp Miska elsírta magát. A kórus háttal állott és sirt. Mindenki sirt, kivétel nélkül. Én, amilyen hosszú voltam, úgy estem rá Lázár Ödönre, ki akkor a színház titkára volt és a sugólyuk előtt állott, hogy egy kicsit nézze a próbát. Lázár is sirt. Konti letette a dirigens botját, ráborult a kottára és úgy sirt. Pedig nem volt nagyon érzékeny öreg fiu. Kivétel nélkül mindenki sirt, mindenki zokogott. Ebben a pillanatban lépett be a szinpadra Beöthy. Egy szót sem szólt, csak meghatottan nézte a jelenetet. Ő is nagyon meg volt hatva. Aztán csendesen megszólalt:

— Köszönöm, mára elég. Mindenki hazamehet.

Mikor délelőtt a szokottnál hamarabb mentem haza, azzal állítottam be Szidi nénihez: — Sziducim, most már biztos, hogy százszor megy a János vitéz!

Alig tévedtem valamit. A mai napig mind-

össze csak ötszázkilencven előadást. Legáltalább még egy ehhez hasonló tévedést nem bánék életemben. Azt hiszem, Beöthy sem. De, ahogy Beöthyt és magamat is ismerem, a felében is szívesen kiegyeznénk.

A premier a legnagyobb izgalmak közepette folyt le. Beöthy soha nem látott módon nervózus volt. Mindig csak azt hajtogatta, hogy:

— Csak a gatyán legyünk túl, a többi aztán már rendben van.

Az egész izgalmas premierhangulatot csak fokozta a nagy politikai esemény, mely azon a napon játszódott le. 1904 november 18-án. — Azon a napon volt a parlamentben a híres Percel-féle zsebrendőszavazás, melyet felvonás közben Zichy Jenő gróf kipírult arccal mesélt.

Hála a Csepregy Ferencné remek izlésének, a gatyá nagyszerűen sikerült. A János vitéz-ruhák kitiűnően vannak összeállítva. Színekben, formában, minden legkisebb részletben. A kalapomat, mellette mezői virágokkal és árvalányhajjal, a karikásomat, a dohányszacskómat, a furulyámat — Ujházi Edétől kaptam: Mielőtt kimentem volna a szinpadra, az utolsó pillanatig fogta a jég hideg kezemet, folytonosan igazított rajtam valamit, megveregette az arcomat, aztán mikor a zene megszólalt, elkezdett kolompolni és ugatni. Kolompolt és ugatott. Be tele van a szívem imádatlással és hálával, kedves emléke iránt! Hogyne lett volna annak a darabnak sikere. Minden este, mikor nem játszott, kivétel nélkül, minden este ő tette a fejemre a kalapot, ő akasztotta a nyakamba a karikást, aztán megint kolompolt és ugatott, megvárta a második felvonás rózsaszál jelenetét, aggódva leste, hogy megint igazi könnyeket sirtam-e, aztán ment a Gambriuszba vacsorázni a meseter. Drága barátom... Biztosan vár engem valahol a másvilágon és biztosan ugyanazzal a mosollyal fog fogadni, ugyanolyan kis flakonból fogja magát otkolonyozni, mint akkor tette, mikor a Király Színházban az öltözőm ajtajában várt reám.

Ma este!!

Kiss Ferenc

az Olympiába!

Kiss Ferenc

Budapest legnépszerűbb színésze.

Kiss Ferenc

a legjobb magyar színész.

Kiss Ferenc

a legszebb magyar férfi.

Kiss Ferenc

az Olympiában utólérhetetlen!

Kiss Ferenc

gyönyörűen énekel.

Kiss Ferenc

az Olympiában és felvonások között előnyesen magyar dalokat énekel.

Kiss Ferencet

4107

mindenki megnézi!

a ruha tulságosan jól illett reá. A rendőr is ott állott:

— Iszolja magát!

— Itt van kérem, K. L. tisztviselő ügyök.

— Vegye le ezt a ruhát, mert az egy hullá tulajdona.

A tisztviselő rémülten és értőszót nélkül nézett végig magán. Sápadt lett, mint egy hullához illett és zugni kezdett a feje. Miután a fejzugás nem tartozik a hullák tulajdonságaihoz, megcsipte önmagát és véglegesen meggyőződött arról, hogy ma nem is a legjobbban, de él. Sikerült álláspontjáról meggyőznie a rendőrt és a hallgatóságot is, elmagyarázta, hogy vasárnap reggel kórándulásra ment és olyan jól érezte magát valamelyik szigeten, hogy csak ma tért vissza. Azután különféle alibi-kat mutatványokkal bebiztosította, hogy ő nem hullá. Ugy a rendőr, mint a közönség kénytelen volt az életre kelt hullá állításait tudomásul venni és mert már elveszítette minden érdekességét, elhúzódta tőle, mintha feloszlás alatt lévő valódi hullá volna. (o. g.)

Rövidzárlet

okozta a kötélgyári tüzet.

A tűzvizsgáló bizottság ma kiszállt a helyszíre, a tűz okának kiderítése végett.

(Arad, július 31.) A Mossóczy-telepen lévő Reich-féle kötélgyár úszkösödő romjait csak a reggeli órákban hagyhatták ott a tűzoltók, mert az éjszaka több ízben lángra lobbantak az összeégett, lehullott gerendák. Reggelre teljesen eloltották a tüzet és a felkelő nap a pusztulás képét mutatta a gyártelepen.

Délelőtt tizenegy órakor megjelent a helyszínen a tűzrendészeti bizottság és megkezdte a vizsgálatot a tűz okának kiderítésére. Pontosán nem lehetett megállapítani a tűz keletkezésének okát, de a vizsgálat a kihallgatott tanúk vallomásaiból valószínűnek látja, hogy a tűzveszedelmet rövidzárlet okozta. A gyárépület padlásán dolgozó munkások elmondották, hogy a tűz olyan hirtelen keletkezett és olyan gyorsasággal terjedt, hogy alig volt idejük a menekülésre. Egyszerre észrevették, hogy fejük felett lángok csapnak szét és az egész padlás pillanatok alatt lángokban állott.

A tűzveszedelem következtében nagy kárt szenvedett Szabó József kertész, akinek üvegházát teljesen tönkretették a lehulló zsaráttnokok. Kára felülmúlja a százötvenezer lejt.

Erőszakos adóvégrehajtás egy aradi ékszerészénél

5000 lej hátralék miatt a végrehajtó belenyúlt az ékszerész kirakatába és fedezetül értéktárgyakat vitt el onnan.

(Arad, július 31.) Az aradi pénzügyigazgatóság közgei minduntalan a legkülönösebb módját alkalmazzák az adóbehajtásoknak, amelyekkel nem egy alkalommal vonják maguk után az adózók jogos megbotránkozását. A sűrű panaszokból kihangzó esetek sorába most egy újabb erőszakoskodását iktatjuk az aradi adóvégrehajtóknak.

Ma délelőtt egy pénzügyigazgatósági tisztviselő jelent meg Gartner József aradi ékszerész str. Bratianu-i (Weitzer János)-uccai üzletében. Az ékszerész mindössze 5000 lej adóval volt még hátralékban, s ezért érthető, hogy az adóvégrehajtó megjelenése megütközést váltott ki belőle. Mindazonáltal közölte az illető tisztviselővel, hogy még a mai nap folyamán személyesen be megy az elsőkerületi adóhivatalba és befizeti a hátralékos

adóösszeget, a déli órákig azonban nem ért rá, mert éppen a kirakat rendezésével van elfoglalva. A tisztviselő hallani sem akart erről s mikor az ékszerész megismételte közlését, szó nélkül a nyitott kirakathoz lépett és onnan több aranyórát és ezüst cigarettatárcát emelt ki, közölvén az ékszerésszel, hogy az értéktárgyakat fedezetül magával viszi.

Gartner természetesen tiltakozott a tisztviselő eljárása ellen, aki azonban oda sem hederített, felvitte a pénzügyigazgatóságra az értéktárgyakat, amelyeket csak akkor szolgáltatott vissza, amikor egy óra múlva az ékszerész megjelent az elsőkerületi adóhivatalban és kifizette adóhátralékát. Az aradi végrehajtó erőszakos eljárása kereskedői körökben ismételtén kinos feltűnést és megbotránkozást keltett.

ZACHINI mérnök

ágyuja.

A század legnagyobb attrakciója ZACHINI mérnök csodálatos mutatványa. — A modern technikával konstruált ágyuból az ürbe löveti magát. Kisérletében fellépnek indián művészek, cowboyok vadlovaikkal és kötél-táncosnők akrobatikus mutatványokkal. 4085

Mulatság.

— Egy kedélyes napot olcsón szerezhet magának mindenki, aki részt vesz a nyomdászok augusztus 5-iki, vasárnapi kerti ünnepélyén az új aradi Kornett-vendéglő kellemes helyiségeiben. Belépődíj a kerti ünnepélyre 25 lej, a hangversenyvel egybekötött táncestélyre 40 lej, családjegy (három személy) 80 lej. A délután 3 órakor kezdődő kerti ünnepélyen az ujaradi 50 tagú gyermekzenekar hangversenyez.

Az újság az okamindennek...

(Arad, július 31.) Már régi dolog, hogy az újság az oka mindennek. Ha sok a válópör, csak az újságok tehetnek róla, ha sok a munkanélküliség, mért irták meg a lapok, hogy a munkást el is lehet bocsátani? A munkaadó különben sohasem tudta volna ezt meg... Ha a diplomácia baklövést csinál — ami pedig elég sűrűn megtörténik — természetesen az újságok indászkreációjának köszönhető, hogy a hibáról a közönség is tudomást szerez. Ha szaporodnak a bűnesetek, természetesen az újságban olvasásuk a gonosztevők, mily korlátlan lehetőségek nyílnak meg előttük.

Angliában már tettek egy kísérletet arra, hogy mennyiben befolyásolja a közönséget a nyilvánosság kizárása. A nagy londoni lapoknak egy ideig tilos volt a válópörökről írni. És mi történt? A válópörök száma nem hogy apadt volna, de egyenesen megnövekedett. Az embereknek nem kellett többet félniük attól, hogy a szennyesítik a nyilvánosság elé kerül. A vád szerint a bűnesetek szaporodásának az oka, hogy a gonosztevők sokat tanulnak a törvényszéki tárgyalásokról szóló riportokból.

A nagy amerikai lapok természetesen nem hajlandók beszűntetni a törvényszéki rovatot, mert a közönség keresi ezt a lapban. A Fayetteville Observer azonban, egy kis vidéki lap, elhatározta, hogy egy teljes hónapot rászán a kísérletre. Egy hónapig a lap nem közöl törvényszéki rovatot. Ha ezalatt az idő alatt csökken a bűnesetek száma, úgy isten nevében igazak volt a sajtó támadóinak. Ha azonban a gonosztevő urak nem hajlandók tudomásul venni a rovat hiányát, akkor egyszer és mindenkorra hagyjamak békét a sajtónak.

Új iparágak

az aradi ipartestületben.

A munkaügyi minisztérium 24068—1928. sz. rendelete a manicur és pedicur ipart, továbbá a f. évi július hó 21-én megjelent 150 sz. Monitorul Oficialban ugyancsak a munkaügyi minisztérium 8159—1928. sz. rendelete alapján a nőikalapkészítőket, nőifodrászokat és fényképészeket a képesítéshez kötött ipart üzöknek minősítette. Ennek következménye az, hogy mindazok, akik a fenti ipart üzik, az ipartestület tagjaivá válnak, miért is kötelesek iparigazolványukkal és tanoncaiknak szerződésével a legrövidebb időn belül az Ipartestületen jelentkezni azoknak beírása és átírása végett, mert ellenkező esetben az ipart nem üzhetik és tanoncaik nem szabadulnak fel. A beíratási díj egyszersmindenkora 1000 lej, a tanoncszerződés átírása 90 lej, az évi tagdíj pedig utólag állapíttatik meg. Ami pedig a fenti szakmában dolgozó segédekéket illeti, fényképes munkakönyvük az Ipartestületen bemutatandó és bejelentendő.

NYARALÓ ÉS FÜRDŐZŐ ELŐFIZETŐINK. NEK, valamint olvasóinknak lapunkat a postahelyegkülönbözet megtérítése ellenében bárhová utána küldjük. Kérjük ez ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni, amely a megrendelt lapnak napenként pontos feladásáról gondoskodik.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Erdélyben premier! Ma, d. u. 8, 7-kor bent és este 1/2 10-kor a kellemes kertben. Monumentális Fanamet-előgér!

ÖKÖLHARC Fősz: Richard Barthellmes és Molly O'Day.

12 felvonásos excentrikus világfilm.

Jön! „VESZÉLYES PILLANAT”, Ben Lyon és Billie Dove-val Jön!

SPORT.

Magyarország ötödik lett a törőcsapatverseny olimpiai küzdelmein.

Kiestek a 200 méteres síkfutásból, a 110 méteres gátfutásból, a távugrásból is a magyarok, akiknek eddig csak a törőcsapatverseny ötödik helyét sikerült biztosítaniuk.

(Az Aradi Közlöny amszterdami tudósítójától.) Az amszterdami olimpiász mai napja már nem hozott oly kiemelkedő eredményeket, mint az első, igaz, hogy nem is fejeztek be egy számot sem teljesen és ugyszólván mindenütt csak előfutások és előküzdelmek voltak. A magyarokat mindenütt határozott pécsi kísér. Kiestek a 200-asból, a 110-es gátfól, a távugrásból s a törőcsapatversenyben, ahol Párisban oly szépen szerepeltek, itt mindössze 5-ik helyre jutottak. Meglepetés, hogy Amerika az újabb számokban már nem mindenütt szerepel a starthoz méltóan s a sok kudarc után az indián hosszútávfutókban bíznak, akiket Robertson tréner szedett össze indián öslakókból. Ezek hazájukban 50—100 kilométeres távolságra is vittek egymásnak levelet és a távot egyhuzamban végigszaladták. Így aztán az indiánok ugyszólván rövidtávnak tekintik a marathont és naponta kétszer-háromszor is lefutják — tréningből.

Kiegészítő eredmények tegnapról: 100 m. olimpiai bajnoka: Williams (Kanada) 10.8 mp., 2. London (angol), 3. Lammers (német), 4. Wikof (USA), 5. Legg (Délafrika), 6. Mac Allister (USA). Az amerikai lecsúzása és a győztes gyenge ideje meglepetés. Az elődöntőket Mac Allister, illetve London nyerték 10.6 mp. alatt. Meglepetés, hogy Houben az első elődöntőben az ötödik lett.

Kalapácvetés olimpiai bajnoka: O. Callaghan (ír) 51.39 m., 2. Call (svéd) 51.29 m., 3. Poggioli (olasz) 48.39 m. Az amerikaiak itt is csak „indultak még”.

800 m. középfutamai: 1. Fuller (USA) 1 p. 55.8 mp., 2. Love (angol), 3. Keller (francia), 4. Barsi (magyar), 5. Peltzer dr. (német). Két rossz start után azonnal Barsi tört az élre és 500 méterig vezet is. Itt közrefogják és mire kiszabadul, már nem képes hátrányát behozni és csak arra vigyáz, hogy Peltzert biztosan verje. A döntőbe az első három került. Második középfutam: 1. Byhlen (svéd) 1 p. 55.6 mp., 2. Engelhardt (német), 3. Watson (USA). Harmadik középfutam: 1. Lloyd Halm (USA) 1. p. 52.6 mp., 2. Edwards (Kanada), 3. Sera Martin (francia).

100 méteres női síkfutás. Első futam: Holmann (német) 13 mp. Második futam: Steinberg (német) 12.8 mp. Harmadik előfutam: Hitoni (japán) 12.8 mp. Negyedik előfutam: Junker (német) 12.8 mp. Ötödik futam: Gagneux (francia) 13. mp. Hatodik előfutam: Schmiedt (német) 12.8 mp. Hetedik előfutam: Rosenfeld (Kanada) 12.8 mp. Nyolcadik elő-

futam: Hooe (kanadai) 12.8 mp. Kilencedik előfutam: Schmiedt (Kanada) 12.7 mp. 100 méteres női síkfutás, középfutam: 1. Rosenfeld (Kanada) 12.4 mp., 2. Robinson (Amerika) 12.3 mp., 3. Schmiedt (német) 12.8 mp.

Szabadbirkózás: Nehéz súly: Miquet svéd győz Ford ausztráliai ellen, pontozással, Markinev finn győz Somdon angol ellen 4. p. 44 mp. alatt. Hévíz amerikai győz Rosan francia ellen pontozással, Svapen belga győz Trifonon francia ellen 26 mp. alatt. Könnyű súly: Jergmann amerikai győz Malmét svéd ellen pontozással, Seine finn győz Mackefizie angol ellen pontozással, Vipeton amerikai győz Cook ellen pontozással. Középsúly: Kyburs svajci győz Bolger ausztráliai ellen. Nagy középsúly: Édouard angol győz Rosengist finn ellen.

A súlyemelés pontversenyek eredménye a következő: 1. Németország 25.5 pont, 2. Franciaország 19 pont, 3. Ausztria 16 pont 4. Olaszország 13 pont, 5. Hollandia 8 pont, 6. Svájc 7 pont.

A törőcsapat verseny középdöntőjében Magyarország Olaszországgal került szembe. Magyarország fáradt csapata könnyű ellenfél volt és az olaszok 16:0 arányban győztek is. Különbösen is a magyarok lazsáltak, minthogy ötödik helyük biztosítva volt és jobb eredményt amugy sem érthettek el. A döntőt ma vívják Olaszország, Franciaország, Belgium és Argentína csapatai. Esti jelentés szerint a döntőben Olaszország 9:1-re vezet Belgium ellen, Franciaország 6:2-re Argentínával szemben.

A 200 méteres síkfutás előfutamából a 100-ashoz hasonlóan szintén kiesett Gerő. A 110 méteres előfutam pedig Püsspökinek és Feketének nem sikerült. A távugrás magyar olimpiaköze: Balogh, kétszer belépett, harmadik ugrásra 7 méteren alul volt, s ezzel ki is esett a döntőből, amelyben eddig az amerikai Hannen vezet 773 centiméteres ugrásával.

O Tunney felhagy a boxolással és beiratkozik az egyetemre. Newyorkból jelentik: Tunney, a boxolás világbajnoka, aki legutóbbi mérkőzése alkalmával is legyőzte ellenfelét, kijelentette, hogy felhagy a boxolással és Párisba megy, ahol a Sorbonne-ra iratkozik be. Megcáfolta azokat a híreket, amelyek részint házassági terveiről szóltak, részint azt kolportálták, hogy egy papi rendbe készül lépni. A jelentések szerint a Tunney—Heeney mérkőzés jövedelméből Tunney 691.014 dollárt, ellenfele 521.400 dollárt kapott, míg a menedzser 155.719 dollárt fizetett rá vállalkozására.

Meggyilkoltak egy aradi uriaszonyt mocrai szőlőjében

Özv. Borbély Ferencné 1500 lejért és egy üveg pálinkáért borzalmas kegyetlenséggel agyonverték. — A megtámadott urino utolsó pillanataig erőlyesen védekezett a rablógyilkosok ellen. — Megindult a nyomozás a tettesek kézrekerítésére.

(Arad, július 31.) Borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság történt vasárnap hajnalban az aradmegyei Mocreá (Apatelek) községben. A hegytetőn fekszik Borbély Gábor ismert aradi textilkereskedő négyholdas szőlője és a kereskedő édesanyja már napok óta künn lakik a kolnában. Özvegy Borbély Ferencné teljesen egyedül lakott a kis házában, mivel a szőlő vincellérjének a községben volt a lakása és esténként hazament aludni. Vasárnap délután a vincellér, a csósz kíséretében megjelent a kolnában és legnagyobb megdöbbenésére látta, hogy özvegy Borbély Ferencné a két szoba közötti küszöbön fekszik. feje teljesen összezúzva, holtan.

Hamarosan megállapítást nyert, hogy az özvegy uriaszonyt vadállati kegyetlenséggel gyilkolták meg.

Fejét láthatóan karóval történt ütések zúzták össze és karján négy véres csik látszott, amiből arra következtettek, hogy a karjával védte az ütések elől fejét és eközben sebesült meg. Mellette egy meggyfabot feki, összetörve, jelöl annak, hogy a gyilkosnak, vagy gyilkosoknak nem volt könnyű dolguk, mert az uriaszony erőteljesen védekezett. A halott nyakán pedig tisztán megállapíthatók voltak a fojtogatás nyomai.

A szobát a gyilkos teljesen felkúrt és még az ágy matracait is a szoba közepére dobálta, a szekrényt felfeszítette és az értékesebb tárgyakat elvitte. A megdöbbenő esetről jelentést tettek a községhezán, ahol kiszálltak a helyszínre.

Az ott talált helyzetről a következőképpen képzelhető el a megdöbbenő eset: a gyilkos, vagy gyilkosok rablási szándékból betörték a kolnába, miután tudták azt, hogy az uriaszony teljesen egyedül tartózkodik ott és feltételezték, hogy az 57 éves asszonnyal könnyen el fognak bánni. Özvegy Borbély Ferencné azonban felriadt és rajtakaphatta a betörőt munkaközben, mire az rárohant és az ágyban fojtogatni kezdte. Az élet-halálra folyó borzalmas dulakodás közben az uriaszonynak sikerült kiszakítani magát a betörő kezéből és felkapta az ágy mellett fekvő meggyfabotját, amivel védekezett, egészen az utolsó percig, amikor karóval zúzták széljével a fejét. A hallókló erejének utolsó maradványával menekülni igyekezett a szobából, de a küszöbön összeszegett és meghalt. A gyilkos ezután kikereste a halott pénztárcáját, amiből kivette az ottlevő 1500 lejt, a konyhából magához vett egy üveg pálinkát, megmosta véres kezét és ezzel elmenekült.

A véres eseményről azonnal értesítették az özvegy Aradon lakó családját. Közben a csendőrség megkezdte a kihallgatásokat. Elsőnek a vincellért hallgatták ki, aki elmondta, hogy szombaton este távozott el a kolnából. Vasárnap reggel a csószsal együtt elmentek az egyik szomszéd szőlőbe, majd délután felkeresték az özvegy uriaszony szőlőjét, ahol felfedezték a gyilkosságot. A csósz elmondta, hogy vasárnap reggel, nyolc órakor még élt özvegy Borbély Ferencné, akinek a részére a szomszéd szőlőből hozott, mint minden reggel, egy veder vizet. Az uriaszony árvelte a vizet, majd visszafeküdt ágyába. Délben elvitte a vincellért az egyik szomszéd szőlő megtekintésére és amikor visszafelé haladtak, gyanusnak találta, hogy az özvegy lakásában nagy csend volt. Még mondotta is a vincellérnek:

— Furcsa, hogy a doamna még mindig alszik. Gyerünk nézzük meg, mit csinál, mert nekem nagyon gyanus az ügy.

Bementek és így fedezték fel a gyilkosságot. Miután a csósz kihallgatása során arra következtetett, hogy őt is gyanuba fogják, azt mondotta:

— Főbe lövöm magam, ha engem gyanusltanak ezzel a bünténnyel, mert becsületes ember vagyok.

A borzalmas büntény nagy feltűnést keltett Aradon és a község környékén, annál is inkább, miután az elmúlt évben is jártak Bor-

bély szőlőjében betörők, akik teljesen kifosztották akkor a kolnát. A tetteseket akkoriban nem sikerült elfogni. A tavalyi eset miatt a kereskedő óvta édesanyját attól, hogy egyedül kiüljön a szőlőben, de az uriaszony kijelentette, hogy nem kell őt féltetni, mert semmi baja nem történhetik. A napokban még beüzente Aradra, hogy legkésőbb szombaton hazajön, de a kegyetlen sors másként intézkedett. A csendőrség erőlyes tempóban folytatja a nyomozást. A meggyilkolt uriaszony fia azonban még a rendőrség segítségét is igénybe akarja venni a borzalmas büntény felfedezésére és ezért ma engedélyt kért arra, hogy az aradi államrendőrség engedje meg Rasztig István detektívönöknek, hogy külön nyomozást folytasson le.

Olaszország részvétellel és szeretettel fogadja Nobilet.

A hajótörtek vonata ma reggel átlépte az olasz határt. — Szenzációs beszélgetés Nobile tábornokkal, akinek nem sok respektusa van társai között.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának távirata.) Az Achtuhrblatt tudósítójának sikerült bejutnia Nobile tábornok hálokocsijába és együtt utazott a tábornokkal Warnemündetől egészen Stendalig. Az újságíró előadta, hogy a tábornok csodálkozva tekintett rá, majd megengedte, hogy beüljön a szakaszába. Nobile arcvonásai tagadhatatlanul kimerültséget és levertséget árulnak el.

Az első kérdése az volt, hogy milyen a hangulat Németországban az expedícióval kapcsolatban. Ez annyira érdekelte, hogy az egyik ülőhelyen megkérte az újságíró: legyen neki német lapokat és fordítsa le az Itália expedíciójára vonatkozó cikkeket.

— Nagyon kérem — mondotta — ne kíméljen és szóról-szóra fordítsa a cikkeket.

A lefordítás után a tábornok kijelentette, hogy az expedícióról megjelent cikkek nem fedik a valóságot. A Citta di Milano kapitánya önkényesen világgá kürtölt egyes részleteket, amelyekről nem volt tudomása. Arra a kérdésre, miért hagyta el elsőnek a vörös pártot, Nobile kijelentette, hogy ez a csoport tagjainak kifejezett kívánságára történt, amit a Viglieri-csoport tagjaival tud bizonyítani.

— Már nem érdekes a sok híresztelés. Fljön az idő, hogy beszélni fogok és akkor mindent elmondok.

Nobile ezután megcáfolta azt a hírt, amely szerint Mussolini távirati parancsban tiltotta meg minden nyilatkozattételt. Csak annak az óhajának adott kifejtést, hogy a hajótörtek a lehetőséghez képest tartózkodjanak minden

sére és ezért ma engedélyt kért arra, hogy az aradi államrendőrség engedje meg Rasztig István detektívönöknek, hogy külön nyomozást folytasson le.

A szovjet kegyetlent elnyomja a zsidókat.

Üdözik a cionizmust Oroszországban. — A zsidók jaikláltása Héber nyelv számúve van a kulturától. Orosz Gorkij Maximhoz.

(Berlin, július 31.) Egyre több Szovjet-oroszországból jövő jelentés számol be arról, hogy a modern zsidó kultúrtörékvéseket, a héber nyelvet és egyáltalán a cionizmust ott minden eszközzel elnyomják. A cionista vezéreket, nagyjából intellektuelleket börtönbe vetették és a mozgalmat illegálisnak nyilvánították.

Nemrégiben tért haza Gorkij Maxim, a világhírű író, akit 60-ik születésnapja alkalmával az egész ország nagy ünneplésben részesített. A cionisták, mint illegális testület, nem jelenhettek meg nyilvánosan az orosz író előtt és ép ezért kulturlijájuk, a „Tarbut” egy memorandumban köszöntötte fel Gorkijt.

Ebben a memorandumban elpanaszolják a cionisták sérelmeiket és elmondják, hogy most, amikor Oroszország összes népei szabadon fejleszthetik kulturájukat saját nyelvükön, a próféták nyelvét ellenforradalmunak kiáltották, a melyen nem szabad írni és beszélni. Oroszország 3 milliónyi zsidóságának nincs egyetlen zsidó nyelvű lapja, a zsidó irodalmi művek külföldről való behozatala pedig lehetetlenségbe ütközik. Az összes zsidó írókat indexre helyezte a szovjet és egész Oroszországban nincs egy iskola sem, ahol zsidóul tanítanak. Ép ezért Gorkij Maximhoz fordul a Tarbut s arra kéri, hogy járjon közben érdekükben a hatalom urainál.

felesleges fecsegéstől. A tábornok közölte még, hogy az expedíció tudományos anyagát sikerült megmentenie.

Az újságíró több megfigyelést eszközölt, amelyekről ezeket írja: Felelősségem teljes tudatában állítom, hogy Nobile és emberei között rendkívül feszült a viszony. Az expedíció tagjai láthatóan el vannak keseredve vezérük ellen, aki nem is engedte meg hogy a stendali állomáson együtt vegyék le őket. Hamarra kérte a fényképezést, hogy róla külön felvételt készítsen. Ceccioni mechanikus több ször is elbicegett gipszberakott lábával Nobile mellett, akinek nem köszönt s akire ügyet sem vetett Nobile később bátyja után kiállott. Ezt többor hallották, de egyik sem ment el a professzorért.

Belousek professzor a Lokalanzeiger legutóbbi számban nyilatkozott és kieltentette, hogy Nobile és Makreen között a legszívelyesebb viszony állott fenn és önként határozta el, hogy a jégmezőn át megkockáztassa az utat a szárazföldre.

A milanoi jelelmések szerint ma reggel a hajótörtek átlépték a Gremer határt. A Popolo D'Italia vezércikkben foglalkozik ezzel és azt írja:

— Olaszország részvétellel és anval szeretettel fogadja fiait, hálásan köszöni a Krassinnak, Amuridsennek és Lunibornnak segítségét. Lehesen öleljük meg a visszatérőket és részvétellel gondolunk a halottakra és elhunytakra.

Az expedíció tudományos anyagát sikerült megmentenie.

Az expedíció tudományos anyagát sikerült megmentenie.

Titokzatos gyilkosság Cernautiban.

Meggyilkolva találtak a Pruth egyik elhagyott szigetén egy elegáns fiatal hölgyet, aki valószínűleg kéjgyilkosság áldozata lett.

Cernautiból jelentik: Megdöbbenő, titokzatos gyilkosság tartja izgalomban Cernauti városát. Vasárnap több kiránduló, a Pruth folyó egyik kietlen szigetén egy elegáns öltözött fiatal nő holttestét találta. A holttest koponyája teljesen szét van roncsolva, azonkívül a mellén és vállán három revolverkövés nyoma látszik. A kirándulók jelentésére a rendőrség kiszállott a helyszínre, a gyilkosság körülményeiről azonban semmi támaszpontot nem talált. Az áldozat személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. Minden jel arra mutat, hogy kéjgyilkosság történt és az elhagyatott szigetén borzalmas küzdelem játszódott le a gyilkos és áldozata között. A rendőrség teljes apparátussal nyomoz a rejtélyes gyilkosság tettese után.

H I R E K.

Csokoládérulett.

Mégis csak akad valami olykor-olykor, ami megállítja pár percre az embert. Valami újszerű és meglepő. Itt van például ez a csokoládérulett. Egész érdekes dolog. Lehetne parki rulettnek is nevezni, mert ott a Marospart alján, az elhanyagolt fák tépett árnyain áll és forog rendszerint vasárnap délután, amikor is mosogatás után ujje, de nagyszerű. Asztal. Az asztalon egy fekete tábla. A fekete táblán egy vörös kör, felosztva nyolc számozott cikkre. Minden kör cikk nyílásának végén egy ezüstpapirba csomagolt Stollwerkrudacska, meg még egy cukor a rudacska. Ezt lehet meg nyerni. A kör középpontjában egy pörgethető valami, ami vasmutatóban végződik. Hát ez a csokoládérulett.

Az asztal mögött egy ember, aki már rekedt az ordítástól.

— Két lej egy tét, hölgyek és urak! Itt nincs svindli, ez tiszta dolog itt, kérem szépen, ezt mindenki láthatja, hogy valaki mindig nyer.

Mozgás támad a vasárnap délutános embergyűrűben. Innen is előkerül egy kétélejes, onnan is...

— Na még egy pár hely van, hölgyek és urak és indul a játék.

Egy jóképű barna falusi legény odaérdeklődik.

— Hát osztán az a nehézség mutat, hogy melyik nyer?... — A vasmutató felé bökött.

— Az — felelte egy beavatott, aki már 10 lejt vesztett.

— Nohát akkor az a nehéz bánat szállja meg ráteszek az ötöstre.

Odapenderitette valami őst gavallérgesztussal a pénzdarábot, aztán jött még egy pár, tele volt a tábla és megperdült a mutató. Forgott... forgott... áhitatos csend, a szemek furcsa csillogásban követik a forgást, csak a rulettes ember áll nyugodtan és törli magáról a verejtéket. Valaki nyerni fog, de ő máris nyert. Szétnéz az asztal körül állók csoportján és mérlegeli a következő rund esélyeit. A mutató lassul és megáll a hatoson. Egy csendes arc elvigyorodik, egy kar benyul a tömegeből és viszi a csokoládét. A többi dühösen nézi egy pillanatig, aztán újra megindul a zibongás. Ujabb kétélejesek kerülnek a számokra. Az egyik háromra is tesz. Az, aki már vagy 12 lejt vesztett.

— Ott eszi a fene — nyugtatja meg magát — most már muszáj hogy beüssön. És kidüldelt szemekkel támaszkodik neki az asztalnak. Az egyik Borcsa a nyerő mellé somfordál.

— Hát nekem nem ad? — riszálja magát melléje.

Dehogyan persze, hogy ad. Hisz olyan nagyon komoly ez a vicces kis miniatűr ügy. Itt épp olyan lángok lobognak, épp azok az idegszálak rángatóznak, mint a nizzai kaszinóban, csak épp a szereplők mások és nyár van, kánikula és Arad és park, nem pedig fényes kaszinó, hüvös termekkel. Pár perc alatt akár valami trükkös film: átkopirozódott szemeim előtt a kében az egész sajtóságos emberi tánc, a legnagyobb Rulett, a furcsa forgás körbe-körbe.

— ... valaki mindig nyer — fejezte be újabb szónoklatát a rulettes ember és megindult a mutató.

Igen: valaki mindig nyer. És a többi hat, hét, száz, ezer, millió és milliárd veszít. Mindig veszít.

Fóthy Ernő.

— Enyhült a meleg Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A tegnapi maximális hőség után, ma jelentékenyen enyhült a meleg a fővárosban.

— Jugoszlávia rádiumot vásárolt. Belgrádból jelentik: Jugoszlávia tegnap Joachims-thalból három millió dinárért rádiumot vásárolt, amit külön kísérettel szállítottak haza.

— Véletlen baleset okozta Schnitzler leányának halálát. Bécsből jelentik: Schnitzler Artur, a világhírű osztrák író leányának öngyilkosságáról már beszámoltunk. Schnitzler ma kijelentette, hogy leánya tragikus baleset áldozata lett, kezébe vette férje revolverét, amely véletlenül elsült. Az író annyira megrendítette a szerencsétlenség, hogy hosszabb időre üdülni megy.

Marosparti mozivendéglőben

egész Arad a szenzáció új augusztusi műsora csodálja.

Orlási tűzvész dühöng Konstantinápolyban.

A Szulejman-negyedben eddig háromszáz ház égett le. — Pusztulás fenyegeti a török metropolit.

Konstantinápolyból jelentik: Szombat este a Szulejman-mecset negyedében, amely csupa faházból áll, tűz támadt. A nagy szárazság miatt a tűz hamarosan lángborította az egész negyedet. A katasztrófális tűz lokalizálására kivezényelték a katonaságot és csendőrséget is, a tüzet azonban még vasárnap reggelre sem tudták eloltani.

A Szulejman-negyedben eddig háromszáz ház égett le és a tűz felbecsülhetetlen károkat okozott. Az a veszély fenyeget, hogy a szomszédos negyedekre is árcsap a tűz és ez esetben a város fele a lángok martaléka lesz. A tűzkatasztrófa méretei jóval nagyobbak az 1915-ös tűzvészénél.

Vigyázó Ferenc gróf az Akadémiára hagyta vagyonát.

Az öngyilkos dús gazdag magnás örökösei pörrel támadják meg a végrendeletet. Idegbaja miatt vetett véget életének a tragikus sorsú gróf.

(Az 'Aradi Közlöny' bécsi tudósításának távirata.) Jelentették, hogy gróf Vigyázó Ferenc, dús gazdag magyar magnás öngyilkosságot követett el. A vizsgálat kiderítette, hogy a gróf súlyos neurasteniában és epebajban szenvedett és ezért orvosai tanácsára Reckewinkelbe utazott, hogy az ottani szanatóriumban kezeltesse magát. Ideghaja mind súlyosabbá vált, mire július 27-én délelőtt egy jelentéktelen ürügyel kiküldte a szobából ápolóját és ekkor levetette magát az emeleten levő lakásából. A gróft még élve találták és eszméletlenül volt, bár súlyos csonttörést szenvedett. Elmondotta, hogy idegbaja súlyosbodásáért követte el tettét. Bevitték a bécsi Löw szana-

tóriumba, ahol operációt hajtottak rajta végre. Az operáció sikerült, de a szívroham megölte. Holttestét Budapestre szállították, ahol a családi sírboltban helyezik el.

Gróf Vigyázó Ferenc, aki családjának ünlős sarja, végrendeletében a Magyar Tudományos Akadémiára hagyta vagyonát. Valószínű, hogy emiatt nagyszabású örökösödési per indul, mert nagyszámu oldalazi rokona van. A tragikus véget ért magnás vagyona egy 30.000 holdas, tehermentes birtok, két hatalmas budapesti bérpalota és rengeteg érték-papír, amelyet — az eddigiek szerint — mind az akadémia örököl. A végrendeletet még nem bontották le.

Lloyd George a Rajna-vidék megszállása ellen.

„Nem tudom, mire vár Franciaország, hogy a megszállott területeket kiürítse.”

(Az 'Aradi Közlöny' londoni tudósítójától.) Lloyd George az alsóházban nagy beszédet tartott a Rajna-megszállás ügyében és többek között a következőket mondotta:

— Kár, hogy Locarnot nem követte a Rajna-terület kiürítése. Meggyőződésem az, hogy a franciák tényleg a békét akarják és mégis tíz évvel a békekötés után még német

területen tartózkodnak. A békeszerződés tizenöt évi határidőt tűzött ki a területek kiürítésére, de a békefeltételek teljesítése esetén hamarabbra ígerte. Nem tudom, hogy a franciák még milyen feltételekre várnak, hogy a kiürítést eszközöljék. Ameddig a franciák területeket tartanak megszállva, semmi értelme sincsen hasonló paktumoknak.

NAPERNYÓK mélyen leszállított árban

Transilvania ernyőáruház
(Fischer Eliz-palota.)

— Egy volt francia kommunista leleplezésel. Párisból jelentik: A kommunista párt egyik vezetőségi taga kilépett a pártból és most leleplezéseket közöl a kommunista-üzelmekről. Kijelentette, hogy Franciaországot elárasztják orosz kémekkel, akik tisztekről és hivatalnokokról szereznek adatokat. Az agitátorok kalandokba és munkanélküliségbe ráncigálják a tömegeket. A francia kommunisták évenként nyolc millió frankot kapnak Moszkvából és kétszerannyit sikkasztanak el.

Nyakkendő gyári lerakat! Feltűnő olcsó árak, óriási választék! (—)

TRANSILVANIA ernyőáruház
(FISCHER ELIZ-PALOTA.)

— Még a héten sor kerül Kaufmann Kamil kihallgatására. Kaufmann Kamil gépüzemigazgató ügyében erős tempóban folyik a vizsgálat. Olariu István városi vezértitkár eddig csak délutánokig dolgozhatott a gépüzemeknél, mert délelőtt a Ioanas-üggyel volt elfoglalva. Most, hogy Ioanas Vasil ügye befejezést nyert, a vezértitkár délelőtt is a gépüzemi vizsgálatban dolgozik. A kihallgatások sok munkát adnak, miután a vádlók számos tanu kihallgatását kérik. Így eddig sor sem kerülhetett Kaufmann Kamil és a védelem tanuinak kihallgatására, amely e hét folyamán történik meg.

Franciából és németből bukott deákokat olcsón előkészítik.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4040

— A Csiky Gergely-ucca aszfaltozása. Ma délelőtt a Caragiale (Csiky Gergely)-ucca lakosai küldöttségileg keresték fel Robu János dr. interimár bizottsági elnököt és kérvényt nyújtottak át, amelyben uccájuk kiaszfaltozását kérik. Az interimár bizottság elnöke megígérte, hogy tanulmányozni fogja a kérést és a lehetőséghez képest teljesíti.

— Három munkásvezért tartóztattak le Kolozsváron. Clujról (Kolozsvárról) jelentik: Az elmúlt napokban a cluji szigoranca emberei megjelentek a cluji egységes munkásszervezet otthonában és felsőbb rendeltre való hivatkozással letartóztatták Sonn Sándort, a famunkások szövetségének titkárát, Lévai Károlyt, az élelmezési és vasmunkások csoportjának titkárát, Kőműves Samut, az otthon gondnokát, felségét és szolgálóját. Az asszonyt és a cselédet letartóztatásuk napján szabadlábra helyezték, a többiek azonban még mindig a hadbírószék fogházában ülnek. Valószínű, hogy a letartóztatások a cluji hadbírószék fogházából az elmúlt héten történt szökésekkel állanak összefüggésben.

MAROSPARTI mozivendéglőben

ma, aug. 1-től szenzáció új műsor

— Társasvacsorával ünneplik Kiss Ferencet az Ujságíró Klubban. Szerdán ismét érdekes eseménye lesz az újonnan megnyitott Ujságíró Klubnak. Kiss Ferenc közkedvelt budapesti színművész, aki, mint ismeretes, az aradi színházban vendégszerepel, előadás után a klub vendége lesz. Az igazgatóság társasvacsora keretében óhajtja ünnepelni a vendégművészt. A vendéglői üzemben komoly reorganizációk voltak, úgy, hogy a társasvacsorán kitűnő román, magyar és francia ételek kerülnek felszolgálásra. A társasvacsorán természetesen csakis a klub tagjai vehetnek részt, akik vendéget is vezethetnek be, de a vendégek látogatását külön be kell jelenteni az igazgatóság-nak. A nagy érdeklődésre való tekintettel igen célszerű, ha a klubtagok előre foglaltatnak asztalt. A klubiroda telefonszáma 5-56.

— Megmarta a veszettkutya egy aradi kisfiút. Tegnap este Aradon, a Városi kávéház előtt sétált Augenstein Ignácné aradi urlaszony fiacskájával. Egyszerre egy pórizon vezetett foxterrier kitépte magát gazdája kezéből és megmarta Augensteiné kisfiát. Megállapították, hogy a kutyán hirtelen kitört a veszettség és a megmarta fiucskát a cluji (kolozsvári) Pasteur-intézetbe szállították.

Aug. 1-én és a következő napokon legjobban a Marospartli mozivendéglő csabaretivel mulat.

— Vasuti szerencsétlenség Tápíószelénél. Budapestről jelentik: A ma reggel elindult bucuresti-i gyorsvonat eddig még ismeretlen okból Tápíószelénél kisiklott. Az étkező-, egy második- és két harmadosztályu kocsi kiugrott a sínekből. Az utasok között nagy riadalom támadt. Több kisebb sebesülés volt, de nagyobb szerencsétlenség nem történt, úgy, hogy a vonat egy óras késéssel folytathatta útját. A vizsgálat megindult.

— **Meghalt Kassai Vidor.** Váceról jelentik: Meghalt Kassai Vidor, a Nemzeti Színház tagja 86 éves korában. Temetése szerdán lesz. Kassai tizenegy éven át, 1880-ig a kolozsvári Nemzeti Színház tagja volt és innen került Budapestre. Az utóbbi időben állandóan koporsóban aludt, hogy megszokja a halál gondolatát.

— Löwenstein családja feljelentette az ismeretlen tetteseket. Párisból jelentik: Löwenstein bankár családja a bolognai ügyészségen feljelentést tett szándékos emberölésért ismeretlen tettes ellen. A boncolás eredményét még nem tették közzé hivatalosan, mert a vizsgálat körülbelül még egy hétig tart.

— **A mézárások is a Szabadság-téren akarnak árusítani.** Az aradi, piacon árusító mézárások ma délben küldöttségileg keresték fel Robu János dr. interimár bizottsági elnököt és elpanaszolták, hogy a piacrendezéssel kapcsolatban a mézárások károsodtak meg. Az árusok az Avram Iancu (Szabadság)-téren helyezkednek el, ahova őket nem engedik s a vásárlóközönség nem megy a Catedralei (Tököli)-térre, ahol a sátraik állnak. Engedélyt kértek arra, hogy ők is a Szabadság-téren árusíthassanak. Robu János dr. megígérte, hogy tanulmányozni fogja a kérdést.

— **Szerdán délután árverelnek Brunner Béla uridivatüzletében.** Megirtuk annak idején, hogy az aradi törvényszék gróf Hunyady Ferenc háztulajdonos kérelmére 33.000 lej hátralékos házbérösszeg erejéig bírói zárlatot rendelt el Brunner Béla aradi uridivatkereskedő üzletére. A törvényszék zárgondnokul Hacker Mórt nevezte ki, aki Lazarescu portarel-főnök és dr. Costea János helyettes házgondnok közbenjöttével, ma délután leltárrevíziót eszközölt, annál is inkább, mert holnap délután négy órára bírói árverést tüztek ki, amelynek során kiárúsításra kerülnek a lefoglalt divatcikkek.

— **Rendőri készültség Kun Béla elszállításakor.** Berlinből jelentik: Eberlein kommunista képviselő szerint Kun Béla elszállításakor Pideny állomáson nagyszámu rendőri készültség vigyázott arra, nehogy incidens forduljon elő. Kun Bélát Schwinemündeig motorcsónakon vitték a „Herzen“ gőzösre, amelynek nem volt szabad a kikötőbe befutni.

— **Sztrájkolók véres harca az amerikai nemzetiséggel.** New-Betfordból jelentik: Mint ismeretes, a new-betfordi rendőrség meg akarta akadályozni, hogy a sztrájkoló textilgyári munkások tettelesen lépjenek fel a sztrájkőrök ellen. A munkások azonban nem hagyták magukat és nagy tulerőben lévén, megrohmozták a rendőröket. Végül a nemzeti gárda egy osztagát vezényelték ki ellenük. A katonaság szuronyt szegezve támadt a tömegnek, amely az erélyes fellépés következtében széteszlott. Kétszázötvenhét zavargót letartóztattak.

— **Agyontaposták a megvadult lovak.** Jurgulescu Ion ujanáti gazdaember feleségével kocsi ma Arad felé igyekezett. Ujanát község határában a gazda lovai egy szembejövő autótól megbokrosodtak és elragadták a kocsit. Egy zökkenőnél az asszony a megvadult lovak alá esett, amelyek agyontaposták. Vérébafagyva, holtan lelték az ut porában. Az ügyészség megadta az eltemetési engedélyt.

— **Agyonszurtak egy prostituáltat Budapesten.** Budapestről jelentik: Az elmúlt éjszaka Gál Dénes napszámos ki akarta rabolni Wachsberg Gyuláné rendőri felügyelet alatt álló nőt, aki azonban lármát csapott. A munkás agyonszurta a nőt késével, közben azonban rendőrök érkeztek a helyszínre és letartóztatták a gyilkost. Gál általánatlanná tétele nem ment simán, mert a munkás megsebesítette az egyik rendőrt késével. Kihallgatása alkalmával részegséggel védekezett.

Lángokban áll egy regáti város.

Harminchat ház leégett. — Két halottja és kilenc sebesültje van a katasztrófának. — Három milliárd a kár.

Chitilából jelentik: Chitila regáti kisváros ma hajnal óta lángokban áll. A borzalmas katasztrófát a helybeli vegyészeti laboratóriumban történt robbanás okozta. A tűz éjszaka pontban három órakor tört ki s a lángok a nagy melegben rettenetes erővel terjedtek át a szomszédos épületekre. A kis városkának csak hiányosan felszerelt tűzoltósága van, amely nem tudta felvenni a küzdelmet a borzalmas elemekkel szemben. Telefonon a szomszéd városokból kértek segítséget, amely délig még nem érkezett meg.

A lakosság között kitört pánik leirhatatlan, a pokoli hőség következtében mindenki kimenekült az égő városból, amelyet tehetetlen kétségbeesésükben sorsára hagytak. A laboratóriumban történt robbanásnak egy halottja és

három sebesültje van. Egy beomlott ház maga alá temetett egy súlyos betegen fekvő öregasszonyt. Az égő háztetőkről valósággal szétfröcscsenő cserépdarabok hét embert sebesítettek meg súlyosan. Ha délutánra meg is érkezik a segítség, már mit sem lehet megmenteni, az egész város elpusztul.

Késő este érkezett jelentések szerint a borzalmas tűzkatasztrófa elvégezte pusztító munkáját. Harminchat ház porrá égett. A kár meghaladja a három milliárd lejt. A kormány valószínűleg gyorssegélyt oszt ki az inségesek között, akiket ideiglenesen a szomszédos falvakban helyeztek el. A szomszédos városok tűzoltósága délután érkezett meg, amikor azonban már minden mentési munkálat hiábavalónak bizonyult.

Justh Jánosné cikksorozata Hollywoodról.

Ismeretes, hogy a kiváló aradi uridő jelenleg amerikai tanulmányuton van és Hollywoodban egy filmscenáriumával szép írói sikerei voltak. Justh Jánosné most a Pesti Hírlap hasábjain érdekes cikksorozatban számol be a hollywoodi életről és az ottani magyarokról. Egyik ilyen cikkét itt közöljük:

film világa

Pártos Gusztáv.

(Hollywood, 1928 július.) Egy fényképet mutatott nekem egy vasárnap délelőtt és kérdezi:

— Ismeri, kérem, azt, akit ez a kép ábrázol?

Ránézek a képre. Francia hajós, középkori ember képe, tipikus kecskeszakállal és valami olyan utánózatlan francia kézmozdulattal tartja a sapkáját, amint csak született francia tartja a kezét, könyökét.

Ránézek Pártos Gusztávra:

— Ki ez?

Elmosolyodik.

Pártos Gusztáv képe volt Biró Lajos új filmjéből, melyet Biró Claude Farrère regényéből írt; a „Night Watch“ tengerész történet egyik legpompásabb figurája.

A First National tizenkétezer dollár költséggel építette meg Studiójában egy francia hadihajó részletét, a hajó a történet végén elpusztul, de addig a francia regény drámai eseményeinek színhelye. Pártos Gusztáv altisztje körül fordul meg az egész történet; — Lukács Pál és Billy Dove a szenvedő szerelmesek, és Gergely Lajos, aki a szcenáriumot angolra fordította, pontosan feljegyezte a film körül munkálkodó magyarok nevét, és pedig: Rendező Korda Sándor, segédrendezője Vidor Károly, Feld György a Cameránál segít, Kiss József díszletező. G. Bárdoly Sári az egyetlen magyar nő az egész szereposztásban, egy tiszt feleségét alakítja. Béla Miklós kitünő tisztiszolga. Darvas Károly ügyész. Játszanak még: R. Tóth József, Fekete Béla, Jánik Tibor, Lánzy Tibor, Kenessey József, Katona Viktor, Mezei István.

Nijinsky né Prlszky Romolával és Lukács Pálnéval látogattuk meg a „set“-et — amint a felvételt, jelenetet itt filmműnyelven nevezik — és gon-

— **Egy férfi holttestét vetette ki a Maros.** Tegnap késő este a csálai erdő közelében egy ismeretlen férfi holttestét vetette ki a Maros. A hullát a felsőtemető halottasházába szállították.

— **Baleset egy aradi gyógyszerárban.** Ma délután fél hat órakor könnyen végzetesé válható baleset történt Aradon, a Calea Banatului (Asztalos Sándor-uccán) lévő Kain-féle gyógyszerárban. A gyógyszerár laboratóriumában egy női alkalmazott dolgozott és egy foszforos üvegből kiejtett egy foszforrudat. A gyúlékony anyag a földre esve, meggyulladt és lángalobbantotta a közelben lévő tárgyakat. A gyógyszerár alkalmazottjának sikerült idejekorán az ablakon keresztül kimenekülnie és ennek köszönhető, hogy nem történt semmi baja. A robbanásra többen a laboratóriumba siettek és igyekeztek a veszedelmessé váló tüzet elfojtani. Telefonhi-

velni, hogy mennyire örültem, amikor láttam, hogy a szereplők között ily sok magyar van. Korfa Sándornak köszönhető ez.

De a mi legmagyarabb színészünk — Pártos Gusztáv.

Sírnak és nevetnek a magyarok — úgy, ahogy Pártos Gusztáv szól hozzájuk... Magyar verset elmondani úgy, hogy az ima és csatadal, könny és mosoly és minden legyen nekünk, mert művészet és magyar — csak Pártos Gusztáv tud elmondani nekünk. Mert igazán szívből teszi; még nem volt magyar kulturesztély, színlelőadás itt Hollywoodban vagy Los Angelesben, amelyen nem láttam vagy hallottam volna Pártos Gusztávot.

Senki más nem volt oly hűséges a magyar szóhoz, magyar közönséghez, mint ő. Bőkezűen szórja nekik művésze kincseit csak azért, mert magyarok! Mi a fizetség érte? Könny a szemekben, mosoly az ajkon, szeretet a szívből. A közönség tapsolva tombol és topog: Pártos! Pártos!... Husz kihívás, még, még... látni és hallani akarják, — amíg már int... nem, nem többet... tiz ujránál és ráadásnál már nem lehet többet!

Nagyon szeretik. Ha megjelenik, felélénkül, felmelegszik a közönség. És ő szeretettel, kedvvel versel, mesél, énekel, boldogan hallgatják. Bőkezű ajándék mindez, mert soha egy fillért sem fogad el érte tőlük. Nagy szó ez itt, a rideg pénzlelkek országában. Ő nagylelkűségével hozzájuttatja azokat a nagy csoportokat művésze élvezetéhez, akik különben dehogy tudnák megfizetni, ha mindezt reális pénzértékért kaphatnák csak.

De aztán, ha angolul beszél, azt is örömmel hallgatni. Olyan zamatos magyarsággal beszél angolul, úgy, olyan pontosan agyonroppint minden szót, hogy az már egész egyéniséget ad neki ezen a téren is. Ha megunja az angol beszédet, úgy segít magán, hogy egy-két mozdulattal utánoz valakit, vagy az olasz királyt, vagy egy apácát, vagy egy orosz táncost, mindegy, akárkit, de kitör belőle a pompás alakító művész. Akkor aztán agyonneveti magát az ember, és nemzetiségi, nyelvi különbség nélkül megérti mindenki rögtön és egyszerűen, aki addig még nem látta őt soha, hogy ez bizony egy pompás és kitünő művész!

Justh Jánosné Baross Katinka.

vásra néhány perc múlva megjelentek a tűzoltók, akik az égő foszforra homokot szórtak és a tüzet hamarosan sikerült eloltaniok. A kár jelentéktelen.

— **Tartalékos tisztek jelentkezése.** Az aradi rendőrségen működő katonai ügyosztály felhívja a 25. gyalogezredbe tartozó következő tartalékos tiszteket, hogy jelentkezzenek a rendőrség katonai ügyosztályán: Fejér András, Jena Izidor, Griffler Sándor, Mericzai Aladár, Weisz Ervin, Dukess Imre, Deutsch Vilmos, Balás Viktor, Czeiler Emil, Barbu Emil, Gherman Tódor, Treterian G. Const., Berecz Balázs, Simay Artur, Horumitz József, Nadman Miklós, Halinschi P. Mihály.

— **Dr. Molnár István,** a budapesti Poliklinika volt orvosa, bőrgyógyász és urulógus, rendelőjét áthelyezte Strada Bucur (Eötvös-ucca) 3. sz. alá.

— **Dr. Biksz orvos** külföldi utiáról vissza-érkezett és rendeléseit...

Rehabilitáltak az aradi tudószanatórium gondnokát.

A vizsgálat megállapította, hogy Ioanas gondnok személyi hajsza áldozata volt. — Az interimár-bizottság visszahelyezte állásába a meghurcolt gondnokot.

(Arad, július 31.) Ma délelőtt tárgyalta a városi interimár-bizottság dr. Robu János elnöke alatt Ioanas Vasile volt tudószanatóriumi gondnok ügyét, amely — mint ismeretes — a miniszteriumot is foglalkoztatta és amely hatásköri összeütközést idézett elő a város volt vezetősége és a felsőbb fórumok között. A miniszterium Ioanas ügyében pótvizsgálatot rendelt el és ennek levezetésével az interimár-bizottság Olariu István városi vezértitkárt bízta meg.

Ma délelőtt tette meg Olariu jelentését, a melyből kiderült, hogy Ioanas ellen a kórház volt orvosnője dr. Oltean Minerva indított hajsza, egy cseléd és a városi kocsi miatt. Annakidején 21 vádpontot nyújtottak be a gondnok ellen, amelyből azonban már az első vizsgálat során elesett tizenegy, úgy hogy tíz pont alapján történt Ioanas elbocsátása. Ez a tíz pont így hangzott:

1. A betegek élelmezése rossz volt. 2. A kenyér jó volt ugyan, de az adagok kicsinyek voltak. 3. A gondnok hibájából 1927. augusztus 27-én bűzös húst adtak a betegeknek. 4. Amikor a betegek emiatt panaszkodtak, a gondnok gerombáskodott velük. 5. Dr. Pacurariu timisoarai egészségügyi felügyelő szintén rossznak találta az ellátást. 6. A gondnok üldözte dr. Oltean Minerva másodrovnőt, a ki emiatt állandóan sírt. 7. Egy beteget azzal fenyegetett meg a gondnok, hogy összekötözteti és a rendőrségre viteti. 8. A tejet a konyhában felvizelték. 9. Ioanas egy családi, intim ügyét vitte elő, ami nem tartozik a vizsgálatba és amellyel a pótvizsgálat, az interimár-bizottság rendeletére nem is foglalkozott. 10. A saját kátlására küldetett a piacon elkönfiskált vajból.

A pótvizsgálat során Olariu István a kihallgatott tanvallomások alapján meggyőződött arról, hogy a gondnok ellen a betegeket az orvosnő és a kórház egy Madam Marin nevű ápolónője izgatta. Ioanas és az orvosnő között pedig azért keletkezett a harag, mert a gondnok, dr. Cucu Vazul városi főorvos utasítására megtagadta a cseléd tartást az orvosnőtől és nem engedte, hogy privát céljaira használja a város kocsiját. Olariu István városi titkár megállapította azt, hogy az elsőben levezetett vizsgálat csak azokat a momentumokat vette elő, amelyek terhelőknek bizonyultak Ioanasra nézve, míg a mentővallomásokat teljesen számitáson kívül hagyta. Eme téves jelentés alapján bocsátották el a volt gondnokot állásából. A vádpontok közül egyetlen egy sem állja meg a helyét és ezért javasolja az interimár-bizottságnak, hogy helyezze vissza Ioanas Vasile 1927. december 31-iki hatállyal állásába és utalja ki visszamenőleg is fizetését.

A bizottság tagjai egyhangulag Ioanas rehabilitálása mellet foglaltak állást s Varjassy Lajos, Domán Sándor, valamint Mihulin Miklós felszólalásukban mind hangoztatták, hogy véleményük szerint Ioanas teljesen ártatlan volt a terhére felrótt cselekményekben. Mihulin Miklós felszólalásában meglepetését fejezte ki afelett, hogy a piacon, meg nem felelőnek talált és elkobzott élelmiszert a tudószanatóriumnak utaltak ki. Vagy alkalmas a fogyasztásra az élelmiszert és akkor jogtalan elkobása, vagy nem alkalmas és akkor a legnagyobb lelkiismeretlenség kell ahhoz, hogy betegeknak adják. Vulpe József kijelentette, hogy tudomása szerint így jártak el a romlottnak talált húsfelekkel is, amelyeket szintén a szegényház lakói és a tudószanatórium betegek részére utaltak ki. A bizottság ezzel kapcsolatosan kimondotta, hogy ezt a rendszert megszünteti.

Ioanas ügyében dr. Robu János elnök azt a javaslatot tette, hogy helyezték vissza a gondnokot holnapról állásába, de visszamenőleg járó fizetését csak akkor utalják ki, amikor a miniszteriumtól megérkezik az erre vonatkozó jóváhagyás. Olariu javasolta, hogy az

ügyet tegyék át a fegyelmi bírósághoz és az döntson véglegesen. Az interimár-bizottság egyhangulag megállapította, hogy erre nincsen

KÖZGAZDASÁG.

Bratlanu a gazdasági bőség elkövetkezését jósolja.

Nem változik a lej értéke. — Megduplázódik a bankjegyváltomány. — Normalizálni fogják a belső piacot is. — Kedvezően indulnak a német-román tárgyalások.

(Az Aradi Közönyt bucaresti-i tudósítójának távirata.) Politikai körökben szokatlanul nagy feltűnést keltett Bratlanu Vintila kormányelnöknek a parlament berokszése után a lapoknak adott nyilatkozata. A kormányelnök a győztes fölényével számol be az elért eredményekről és robusztus optimizmussal csodálatos események bekövetkezését jósolja rövidesen. A stabilizációval kapcsolatban a következőket jelentette ki Bratlanu kormányelnök:

— A pénz értéke a stabilizáció után is változatlan marad, mert továbbra is ugyanezek a bankjegyek maradnak forgalomban, éppúgy, ahogyan Franciaországban történt. A kalkulációk tehát továbbra is a lej jelenlegi értéke alapján fognak történni. Csak a külfölddel szemben változik át a forgalomban lévő papírlejt aranylejté, mert a stabilizáció pillanatától kezdve a Banca Nationalának komoly adós kívánságára aranyban kell külfizetési kötelezettségeit teljesítenie. A pénznem megváltoztatásáról még szó sem lehet. Idevonatkozólag a legjobban bevált metódusokat alkalmazzuk és erre vonatkozólag eléggé elokvens számunkra Franciaország és Olaszország példája.

— Ami lehetséges volt egy kis és kizárólag mezőgazdaságra támaszkodó országban, az különösen be kell, hogy következék abban az országban, amelynek gazdasági életében a felett ipar vezető szerepet tölt be: A pénzügyi stabilitás tehát arra van hivatva, hogy egyrészt a belső piac normalizálásával fokozottabban táplálja a termelési ágakat; eléget téve a rövid lejáratoknak — másrészt pedig a váltóeszközök fix volta lehetővé teszi a nyereségnek fix pénzben való realizálását, amely viszont hosszú lejáratú külföldi kölcsönök felvételét teszi lehetővé.

— A külföldi nagy pénzintézetek által a stabilizáció kérdésében tanusított szolidaritás már ön-

szükség és elfogadta Robu János dr. javaslatát. Ezzel az üléss, amelyen négy órán keresztül kizárólag Ioanas Vasile ügyével foglalkoztak, véget ért. A gondnok holnap reggel veszi át újra a tudószanatóriumot, míg a jelenlegi gondnokot, Cetatean Istvánt visszahelyezik a városi számvevőséghez, ahol azelőtt szolgálatot telicsített.

magában is hozzájárul államhitelünk helyreállításához. Az a tény, hogy a szolidaritás megnyilvánulása után elsőrendű amerikai, angol, francia, olasz, holland pénzintézetek jelentették be a kölcsön lejegyzésében való részvételüket, ékes bizonyítéka az elmondottaknak. Ezért állítom én, hogy a stabilizáció Románia számára azt a lehetőséget jelenti, hogy visszatérhessünk a nagy, külföldi pénzügyvilágba, legalább is oly mértékben, mint az a háború előtt volt. Ettől eltekintve azonban, mint hogy a stabilizáció a nemzeti pénznem értékállandóságát jelenti, a nemzetközi tranzakciókban, természetesen, hogy hatása ebben az irányban sem maradhat el. A külföldi tőke valamely állam gazdasági életében való részvételéhez két feltételt kér: 1. Hogy olyan rendállamban dolgozhasson, amelynek állandó és törvényes kormányrendszere van. Ezért volt kötve Románia hitele az egész állami és törvényhozási szervezethez. 2. A nemzeti pénznem értékének állandósága (stabilitása), hogy biztosan kalkulálni lehessen a megvalósítható eredményekre. Az e két pontra vonatkozó eddigi bizonytalanság idézte elő a külföldi tőke rezervált magatartását, — mostantól kezdve azonban két pont kétségtelen stabilitása a komolyan dolgozni akaró külföldi tőke bejövételét fogja előidézni.

A miniszterelnökségen egyébként tegnap tanácskozási tartottak a német tárgyalások ügyében. A román delegáció, amelynek tagjai Lapedatu, Eftimie, Antonescu és Oromulu, pénteken utazik Berlinbe Petrescu-Comnen követtel együtt. A tanácskozások eleinte csak a tárgyalások anyagát fogják tisztázni, az érdemi tárgyalások szeptember elején lesznek, miután előzőleg Lapedau Royatban jelentést tesz Bratlanu Vintilának. Mint illetékes helyen közlik, a tárgyalások kitünő auspiciumokkal indulnak.

Zürichben 3.17, Párisban 15.0 a lej

Helyi valutaárak. (Július hó 31.)
Kifizetések: Berlin 39.50, Newyork 165.10, London 804.50, Páris 6.48, Milánó 8.67, Prága 4.90.50, Budapest 28.85, Zágráb 2.91, Bécs 23.33, Zürich 31.80. — **Áru:** Márka 39, dollár 165, angol font 800, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29, dinár 2.90, osztrák schilling 23.55, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 38.50, dollár 164, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.55, pengő 28.75, dinár 2.85, osztrák schilling 23.30, svájci frank 30.50. — **Irányzat:** lanya.

Zürichi tőzsdenyitás. (Július hó 31.)
Berlin 124.02.50, Amsterdam 208.87, Newyork 519.32.50, London 7522.62.50, Páris 20.33.25, Milánó 27.18, Prága 15.38.75, Budapest 90.53.50, Belgrád 9.12.87.50, **Bucuresti 3.17**, Varsó 58.22.50, Bécs 73.27.50.

Zürichi tőzsdézárlat. (Július hó 31.)
Berlin 124, Amsterdam 208.85, Newyork 519.32.50, London 2522.50, Páris 20.33.50, Milánó 27.17.50, Prága 15.38.75, Budapest 90.53.50, Belgrád 9.12.80, **Bucuresti 3.17**, Varsó 58.20, Bécs 73.27.50.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Július hó 31.)
Devizák: Páris 6.45.50, Berlin 39.35, London 799.75, Newyork 164.60, Milánó 8.62, Zürich 31.72, Prága 4.88.50, Bécs 23.75, Budapest 28.75. — **Valuták:** Napoleon 640, márka 39.75, léva 1.21, török lira 0.85, angol font 805, francia frank 6.50, svájci frank 32.20, olasz lira 8.75, drachma 2.10, dinár 2.91, dollár 164, lengyel zloty 18.20, osztrák schilling 23.40, pengő 28.75, cseh korona 4.95

= Elismerték Palcu Lázár hitelezőinek csödkövetelését. Az aradi törvényszék csödbírósága ma délelőtt tartott tárgyalást Palcu Lázár vagyombukott pancotai bornagykereskedő csödégyében. Mint ismeretes, a csödeljárás során a hitelezők mintegy 35 millió lej követelést jelentettek be összesen, amelyeket egy kivételével elsőrendű követelésnek ismeretek el. Palcu ugyanis egyik aradi pénzintézet hét milliós követelése ügyében azt igyekezett bizonyítani, hogy a banknak erre a követelésére fedezete van, amennyiben már előbből tíz millió lej erejéig foglalást eszközöltetett. A bíróság ennek alapján elfogadta Palcu bizonyítékait és a pénzintézetet követelésével elutasította.

= A lipcsei 1928-as, őszi építészeti vásár. A lipcsei építészeti vásár — amelynek fejlettsége az egész világon közismert — a technikai és mintavásárral egyidejűleg aug. 26-tól szept. 1-ig tart. Az építészeti technika egész területét felöleli és rendkívül gazdag építészeti, különösen utépítészeti gépekben. Ugyanitt lesz a német téglaiipar kiállítása. A számtalan kiállítási csarnok és szabadtéri hely felöleli a technika összes, legújabb vívmányait. E vásárral kapcsolatban, úgy mint eddig is, különféle értékes, szemléltető előadások, kongresszusok stb. tartanak, úgy, hogy a vásár a látogatók részére nagy vonzerővel bír. Remélhető, hogy külföld is kellőleg képviselve lesz.

A TÖKÉLETES PATKANY ÉS EGÉR IRDO SZER

litása miatt rendezik számára jutalomjátékát, amely tekintettel a jeles művész hatalmas népszerűségére, kétségtelen meleg színházi eseménye lesz Arad színházi életének. Jegyek csütörtöktől a téli színház pénztárában.

RÁDIO-MUSOR. Szerda, augusztus 1. Wlen—Graz (romániai idő) 21.05. Kamarazene. — Berlin: 20.30. Operatételadás. — Boroszló: 22.30. Orosz zene. — Frankfurt a. M.: 17.25. Hangverseny. — Leipzig: 22. Vidám est. — Milano: 24. Cigányzene. — München: 21. Énekkoncert. — Nápoly: 21.50. Zenekari hangverseny. — Pozsony: 21. Hangverseny. Prága: 22.25. Vidám est. — Róma: 22. Zenekari hangverseny. — Stuttgart: 22. Mandolinhangverseny. — Zágráb: 21.45. Hangverseny. Budapest: 10.30, 13. és 16. Hírek, közgazdaság. 19. Katonazene. 20.45. Színmű. 23. Jazzband.

Elfogták Budapesten a sikkasztó aradi sertéskereskedőt.

400.000 lejjel károsította meg Losák a Banca Romaneasca-t. Egy detektív az uccán ismerte fel és tartóztatta le a sikkasztót.

(Arad, július 31.) Megirtuk annak idején, hogy az aradi ügyészséghez többrendbeli feljelentés érkezett Vlosák Pál mert aradi fiatal sertéskereskedő ellen, aki Aradon és a megyében különféle szélhámosságokat követett el. — Vlosák többek között 400.000 lejjel károsította meg a Banca Romaneasca aradi fiókintézetét is. Az év elején ugyanis Vlosák azt a megállapodást kötötte a bankkal, hogy nagyobb mennyiségű sertést vásárol a pénztár részére ezen a címen 400.000 lejt vett fel elszámolásra. Vlosák néhány napig még Aradon maradt, majd pedig nyomtalanul eltűnt. Amikor a sertéskereskedő eltűnéséről értesültek, a bank nyomban bűnvádi feljelentést tett ellene az aradi ügyészségen.

Az ügyészség intézkedésére bevezetett rendőri nyomozás azonban hosszú időn át eredménytelen maradt és csak azt tudták megállapítani, hogy a sikkasztó sertéskereskedő négyben különféle álnevek alatt gyakran fordult

meg Budapesten. Körözlevelet adtak ki ellene, amelynek alapján a budapesti főkapitányság is megindította a nyomozást, amely most eredményre is vezetett. Mint mai számunkban budapesti távirati jelentés alapján már megirtuk két nappal ezelőtt a Józsefváros egyik mellék-uccájában egy detektívnek feltűnt egy fiatal ember, aki feltűnően hasonlított a megküldött szemlékirás alapján az aradi sikkasztóra. A detektív lakásáig követte a fiatal embert, aki ott *Fermedzsin Márton* néven volt bejelentve és igazolásra szólította fel. A fiatal ember eleinte tiltakozott az igazoltatás és az előállítás ellen, hogy valóban ő *Vlosák Pál, a hónapok óta sikkasztás miatt körözött aradi sertéskereskedő.*

A budapesti rendőrség természetesen tartóztatásba helyezte Vlosák Pált. Ennek elfogatásáról értesítette az aradi államrendőrséget, ahol — mint értesülünk — már megtették a szükséges lépéseket a sikkasztó sertéskereskedő kiadatása érdekében.

Irodalom és művészet

* Ma este lép fel Kiss Ferenc Aradon. Az idei színházi szezon kiemelkedő koronája lesz ma este az aradi nyári szinkörben: Kiss Ferenc, az országrelációkban előkelő fémjelzésű művészmárka kezdi meg két napos vendégszereplését. Tegnap és tegnapelőtt Temesváron tombolva ünnepelték Magyarország legdivatosabb művészt az Olympiában és a Süt a napban, ugyanezt a két szerepét ma és holnap Aradon játssza el. Hatalmas házak szünni nem akaró lelkesedése kísérte mindvégig odaát Temesváron Kiss Ferencet, s a kritika az elismerés legnagyobb dicséretével többek között így hangzik: „Amikor Kiss Ferencet hallgatjuk, igaz magyar művészetért őszintén sóvárgó lelünk szinte hálát kell, hogy reggelen ennek a feltétlenül nagy magyar színművésznek, aki ezen az estén eljött hozzánk, igaz kulturélményt adni és feledtetni olyan hiányokat, amelyeknek pótlásával már régen adósunk a színház. Az Olympia Kovács kapitányának szerepéből pompásan, ragyogóan élő emberfigurát mintázott. Organuma lebi-

lincselően szép, kiejtése tiszta, minden szava jól színezett, gesztusai finomak és beszélők”, Kiss Ferenc két estéje valóban élményt is jelent, művész, ezenkívül ideális külsejű, délceg férfi, egy csapásra megnyerő. Az Olympiában A. Márkus Rózsa, Fekete Irén, E. Károly Klári, Szendrey Mihály, Jávor Alfréd, Olasz Lajos viszik a többi főszerepeket. Második este a Süt a napban Sámsont játssza. Rajta kívül L. Kiss Mariska, Pallay Mancsi, Szepessy Edith, E. Károly Klári, Kallós József, Mészáros Béla, Jung János, Jávor Alfréd, Kun Dezső, Dancs Ica alakítják a főszerepeket. Az Olympia felvonásközeiben külön szenzáció lesz, hogy Kiss Ferenc mulató magyar dalokat fog előadni igaz művészzel. Jegyek elővételben a téli színház pénztárában, az előadás megkezdése előtt pedig a nyári színház pénztárában válthatók.

* Győző Alfréd, az aradi közönség dédelgetett kedvence, tartja jutalomjátékát az aradi nyári szinkörben vasárnap este a régi idők felejthetetlen emlékü darabjában, a Szabinnók elrablásában. Győző Alfréd még mindig betegállományban van és egészségének helyreál-

AZ „ARADI KÖZLÖNY” Magyarországon a következő lapelárusító helyeken kapható:

BUDAPEST	keleti pályaudvar
BÉKÉSCSABA	pályaudvar
BATTONYA	„
GYULA	„
MAKO	„
MEZŐHEGYES	„
SZEGED	Nemzeti Sajtóvállalat Károly- uca 3.

Főtér közepén (Minorita templommal szemben) **nagy üzlet-helyiség,** aug. hó 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Győződjön meg róla, hogy a „WANDERER” a világ legtartósabb és legkönnyebb járasu kerékpárja,

Hammer Vilmos volt Szabadság-tér 5/6. 1516 Telefon 541.

HIRDESSZEN a 43 éve fennálló ARADIKÖZLÖNY-ben!

SPIDOLEIN.

Minden vevő, aki nálunk augusztus hó folyamán 12 liter SPIDOLEIN-t vásárol, egy faliórát kap **200 lejes** potom árért.

AUTOBOX GARAGE

ARAD, Strada Muresianu No. 5. 4101

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak alkalmazandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszhelyezéssel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Alánlatok, keljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

ALKALMAZÁS.

EGY ÜGYES SZOBALÉNY jó bizonyítvánnyal várnival uriházhoz augusztus 1-re felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜGYES, románul is beszélő kiszolgáló leány felvétetik Hegedüs cégnél. 4106

ÉVES bizonyítvánnyal rendelkező szobalényt keresek. Str. Cloșca 8. Rosenberg. 10504

KINDERERZIEHERIN mit guten Zeugnissen sucht Stelle. Adresse an die Administration des Aradi Közlöny. 4099

SZOBALÉNY, jó bizonyítványokkal rendelkező, azonnalra felvétetik. Dobó-ucca 11. földszint. 1303

LAKÁS.

Ugy alszik, mint az angyal, ha „ANTIPOL“-lal irtja poloskát. Valódi csakis 2887 Weisz patikában. Üvege 20 lej.

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EHRBAR ZONGORA, JEGSZEKRENY, SZÖNYEGEK, gyönyörű ebédlő, antik komódok, antik órák, intarziás kis vitrin, antik székek, szalónok, íróasztalok, zsoltai majolikák, fotelok, asztalok, székek, gardero szekrények, képrámák, velencei és konzolükrök, üvegezett szekrény, íróasztalgarnitúrák, storeok, függönyök, 6 személyes damaszt asztalnemű, Biedermayer gardero szekrény, régi pénzek, zongorák, pianino, dohányzóasztal, dísz tárgyak stb. eladók. — Székénye bizományi üzlet Str. Floria 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Keresek megvételre új stílusú ebédlőt.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4022

INGATLAN.

ÁLLOMÁSTÓL 1 kilométerre 32 kis hold elsőosztályú föld urilakással, kitűnő gazdasági épületekkel, két vaggon sertésre hízaládával, mérleggel, értékén alul eladó vagy magyarországi földdel elcserélhető. Wimmer, Pancota. 4040

BÉRHAZ, mely 3800 lej. jövedelmez havonta, eladó. Str. Vecse (Uj-ucca) 20. Érdeklődni lehet szerdán, augusztus 1-én ugyanott. 4087

SZÁZEZER lejt elsőhelyre kölcsön adók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4105

Halló! Halló!
Megérkezett a
Sparklet
auto-sifon.

Készítsen mindenki odahaza szódavizet a saját tiszta vizéből! Olcsón készíthető, amellyel alandóan tiszta, friss és sok betegségtől mentesít.

Lerakat: „Sparklet”
auto-sifon vezérképviselő
ARAD,
Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) No. 4.
Ügynökök felvétetnek. 15305

Három szoba,

első, fürdőszobás modern parkettás lakás a központ közelében KIADÓ. —: Megbízott: Győrffy „Mures” Irodája Str. Unirel 13. szám. 15305

KÖLCSÖNADOK L. 400.000 L helyen való betáblázásra. KIADÓ 2 szoba, fürdőszobás lakás és melléképületek, 3 szobás lakások, gyár, raktár, műhely, autogarázsnak megfelelő helyiségek, istálló, kocsiszin azonnalra

„HERMES”-iroda

Srada Românilui (Zrinyi-ucca 6. 3735) Legolcsóbb lakás közvetítés, fordítás.

„MESTER”

ki a hajlított butor-gyártás vezetésében teljes jártassággal bír, állandó alkalmazást nyerhet

Ajánlatot: 4098

Iack, Blau & Co., Bucuresti IV., Strada Heliade 42.

881—1928.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de agent la Notariatul Glogovaț se publică concurs.

Reflectanții își vor înainta cererile sprijinite pe acte doveditoare studii și depunerea examenului de capacitate la notarul comunei până la 31. August 1928.

Notar: 4097 Pres. Com. Int. Hoffmann. Haidt.

MACULATURA PAPIR 5 kigros csomagokban K A P H A T O K az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

„AMERIKA”

Haláleseti biztosító intézet

vezérképviselő Arad, Str. Alexandri (Salacz-u. 11/a)

Eddigi tagszám 12.000.

Elfogad haláleseti biztosításokat orvosi vizsgálat nélkül 85 éves életkorig.

Beiratkozási díj 1200 Lej. Halálesetenként hozzájárulás 100 Lej.

Biztosított összeg 100.000 L

Haláleset után 60 nap alatt fizetjük a biztosított összeget. Ügynököket (férfi és nő) helyben és vidékre magas fixre és jutalékra azonnal felveszünk.

Látogassa meg a

lipesei őszi vásárt

1928. augusztus 26. — szeptember 1.

A világ legkedvezőbb bevásárlási forrása!

Kimerítő felvilágosítások szerezhetők:

Leipziger Messant, Leipzig

és Eugen von Angerbauer úrnál, a lipesei mintavásár tiszteletbeli képviselőjénél, Timișoara, I., Str. Gen. Praporgescu Nr. 3. Telephon 70. 3967

MUZSAY JÓZSEF

Arad, színházzal szemben

Nyári árjegyzéke:

Mosóöltöny	Lel 1300	Mosónadrág Ia	Lel 430
Covercoat vászonöltöny	„ 1480	Gummikabát	„ 840
Divatöltöny lenvászon	„ 1650	Fregoli-kabát	„ 2100
Kitűnő mosóöltöny divatszínben	„ 1950	Gyermek-costum	„ 400
Tennisz nadrág	„ 680	Trench-coats Ia	„ 2400

Divatszabóság! Nagy posztóraktár!

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 20—30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! **Künstler-vizumiroda** !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 88. :: Dácia szállóval szemben.

Bármely ügyet vagy m... bizást pontosan...